

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Билећа
за период 01.01-31.12.2019. године**

Број: РВ062-20

Бања Лука, 01.12.2020. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	5
	Извјештај о ревизији усклађености	5
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	7
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	9
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)	10
	1. Увод	10
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	11
	4. Набавке	14
	5. Припрема и доношење буџета	15
	6. Финансијски извјештаји	16
	6.1. Извјештај о извршењу буџета	16
	6.1.1. Приходи и примици	17
	6.1.2. Расходи и издаци	19
	6.1.3. Буџетски резултат (суфицит/дефицит)	26
	6.1.4. Нето финансирање	27
	6.1.5. Разлика у финансирању	27
	6.2. Биланс успјеха	27
	6.2.1. Приходи	27
	6.2.2. Расходи	27
	6.2.3. Финансијски резултат	28
	6.3. Биланс стања	28
	6.3.1. Пословна актива	28
	6.3.2. Пословна пасива	35
	6.3.3. Ванбилансна евиденција	38
	6.4. Биланс новчаних токова	40
	6.5. Временска неограниченост пословања	41

6.6.	Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе.....	41
6.7.	Напомене уз финансијске извјештаје	41

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Негативно мишљење

Извршили смо ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Билећа који обухвата Биланс стања на дан 31.12. 2019. године, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњих финансијских извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, због значаја питања наведених у пасусу Основ за негативно мишљење, Консолидовани годишњи финансијски извјештај Општине Билећа, не приказују истинито и објективно, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године, прихода, примитака, расхода и издатака, као и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за негативно мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 - 2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 130 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања, довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2019. године није организован и извршен у складу са чланом 17. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, као и у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, јер на дан завршетка пословне године у општини Билећа није извршен попис имовине и обавеза.

Као што је наведено под тачком 6. извјештаја:

Код сачињавања Консолидованог финансијског извјештаја за 2019. годину, Општина Билећа није извршила консолидацију како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер није извршила укључивање нето имовине/капитала јавних установа и предузећа из њихових биланса стања у консолидовани биланс стања.

Као што је наведено под тачком 6.1.1.1. извјештаја:

Приходи од концесионих накнада прецијењени су за износ од 950.000 КМ, за колико је потцијењена позиција дугорочних обавеза по зајмовима примљених од јавних предузећа и примитака од зајмова узетих од јавних предузећа, јер

евидентирање позајмице узете од Зависног предузећа „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње, није извршено у складу са чланом 75. и 153. став (2) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.2. извјештаја:

Расходи за материјал за посебне намјене су прецијењени у износу од 12.615 КМ и расходи за текуће одржавање у износу од 1.270 КМ, а потцијењене су залихе ситног инвентара, ауто гума, одјеће, обуће и набавна вриједност залиха ситног инвентара, ауто гума, одјеће и обуће за износ од 13.885 КМ, јер набавке наведених залиха нису евидентирани у складу са чланом 59. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.1. извјештаја:

Потраживања за продата непроизведена стална средства у земљи, као и обавезе за примљене авансе у земљи су потцијењени у износу од 57.867 КМ, јер евидентирање уплате по основу продаје земљишта и објекта у ранијем периоду није правилно извршено, што није у складу са чланом 68. и 79. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана и финансијски резултат текуће године су прецијењени у износу од 775.468 КМ, јер предметна потраживања нису исказана у складу са наведеним у Извјештају из Јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2019. године, што није у складу са чланом 13. став (3) Правилника о систему пореског књиговодства у Републици Српској.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.2. извјештаја:

Акције и учешћа у капиталу и финансијски резултат ранијих година су потцијењени у најмањем износу од 14.000 КМ, јер уписани и уплаћени капитал од стране Општине није евидентиран у главној књизи Општине, што није у складу са параграфом 24. МРС ЈС 7 - Улагања у придружене ентитете и чланом 61. став (4) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Дугорочни зајмови су прецијењени, а потцијењена су остала краткорочна потраживања за износ од 506.282 КМ, јер потраживања од „Бобар банке“ а.д. - у стечају нису класификована у складу са чланом 68. став (9) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.3.3. извјештаја:

Ванбилансна евиденција Општине је прецијењена у најмањем износу од 10.924.931 КМ, док су потцијењене позиције нефинансијске имовине у сталним средствима и финансијског резултата ранијих година у најмањем износу од 7.767.954 КМ, јер нефинансијска имовина у сталним средствима није евидентирана у билансним евиденцијама, што није у складу са параграфом 14. МРС ЈС 17 - Некретнине постројења и опрема и чланом 19, 20. и 89. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.4. извјештаја:

Биланс новчаних токова Општине није сачињен у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС ЈС 2 - Извјештаји о новчаним токовима, јер дио прилива готовине по основу пословних активности, прилива готовине из активности финансирања, прилива готовине из инвестиционих активности, прилива готовине по основу примитака од финансијске имовине и прилива готовине из активности финансирања, као и одлива готовине из активности финансирања није исказан или је исказан дјелимично.

Као што је наведено под тачком 6.5. извјештаја:

У Напоменама уз финансијске извјештаје није објелодањена информација у вези са начелом сталности пословања, што није у складу са захтјевима МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15(ц) и 38).

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2019. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању цјелокупног нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о овим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за негативно мишљење нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 01.12.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Билећа за 2019. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијском извјештају Општине Билећа за 2019. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

Код поступака јавних набавки проведених путем директног споразума претходило је дијељење поступака набавки, што није у складу са чланом 15. став (6) Закона о јавним набавкама. Наведено се односи на набавку извођења радова на замјени постојећих и уградњи нових ивичњака, санацију оштећених бетонских тротоара, набавку тампона за насипање пута и за насипање локалних макадамских путева, изградњу бетонских тротоара, извођење радова на глодању асфалтне површине са одвозом на депонију.

Као што је наведено под тачком 5. извјештаја:

Буџет Општине Билећа за 2019. годину није припремљен и донесен у складу са буџетским календаром, није донесена Одлука о привременом финансирању и није извршен ребаланс буџета, што није у складу са чланом 28. и 38. став (2) Закона о буџетском систему Републике Српске.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. извјештаја:

Колективни уговор за запослене у Општинској управи Билећа није усклађен са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, у дијелу који се односи на коефицијенте за обрачун плата запослених.

Рјешење о плати функционера није усаглашено са Одлуком о платама и другим примањима функционера Општине Билећа у погледу утврђивања коефицијента.

Члан 5. Правилника о платама, накнадама и другим примањима и осталим правима из радног односа запослених у ЈУ за предшколско васпитање и образовање „Будућност“ Билећа, којим су одређени коефицијенти за обрачун плата, није усаглашен са чланом 15. став (1) и (2) Посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе Републике Српске.

Као што је наведено под тачком 6.3.2.1. извјештаја:

Општина Билећа није донијела план за измирење неизмирених обавеза пренесених из 2018. године, што није у складу са чланом 9. став (4), (6) и (7), а у вези са чланом 10. став (4) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, Начелник општине је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Билећа обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима.

Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Билећа.

Бања Лука, 01.12.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) попис имовине и обавеза врши у складу са чланом 17. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске на дан када се завршава пословна година,
- 2) консолидовани финансијски извјештај доставља Министарству финансија Републике Српске у складу са чланом 49. став (6) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и да се у консолидовани финансијски извјештај укључују сви контролисани ентитети како је прописано одредбама члана 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 3) у оквиру билансне позиције акције и учешћа у капиталу изврши евидентирање учешћа у капиталу нижих буџетских корисника,
- 4) признавање, вредновање и евидентирање нефинансијске имовине у сталним средствима врши у складу са параграфом 14. МРС ЈС 17 - Некретнине постројења и опрема и чланом 19. и 20. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, да се из билансних евиденција искњиже стамбене јединице за посебне социјалне групе, а улагања у нефинансијску имовину у сталним средствима признају у оквиру фонда 01 у складу са чланом 21. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, без обзира на извор прибављања,
- 5) евидентирање пословних догађаја у ванбилансној евиденцији врши у складу са чланом 89. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,
- 6) Биланс новчаних токова сачињава у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС ЈС 2 - Извјештаји о новчаним токовима,
- 7) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације о сталности пословања и судским споровима и да се врши анализа и процјена исхода судских спорова.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) попуна упражњених радних мјеста у Општинској управи врши у складу са чланом 64. став (1) и 68. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе, а да се пријем приправника врши у складу чланом 97. наведеног закона и Програмом пријема приправника,
- 2) трезорски обрасци сачињавају у складу са Упутством о форми, садржају и начину попуњавања образаца за трезорско пословање буџетских корисника,
- 3) поступци јавних набавки проводе у складу са чланом 15. став (6) Закона о јавним набавкама,
- 4) буџет припрема и доноси у складу са одредбама Закона о буџетском систему Републике Српске и да се Скупштини општине подносе

полугодишњи извјештаји о извршењу буџета у роковима дефинисаним истим законом,

- 5) колективни уговор за запослене у Општинској управи Билећа усклади са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске у дијелу који се односи на коефицијенте за обрачун плата запослених и да се Одлука о платама и другим примањима функционера Општине Билећа код утврђивања коефицијента усклади са измјенама Закона о раду,
- 6) обрачун дневница за службени пут у земљи и иностранству у Општинској управи врши у складу са чланом 6 и 7. Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске,
- 7) уговори о дјелу и уговори о привременим и повременим пословима закључују у складу са чланом 204. и 205. Закона о раду,
- 8) донесу интерна акта којима би се дефинисала јасна правила и критеријуми за расподјелу средстава гранта, да се обезбиједи извјештаји о намјенском утрошку средстава гранта у складу са чланом 81. став (2) Статута општине Билећа, те да се расподјела средстава текућих помоћи студентима врши путем јавног конкурса и да се доноси интерна правила којима би се прописали критеријуми и процедура додјеле средстава.

Препоручује се Скупштини општине да обезбиједи да се:

- 9) донесе посебан план утрошка средстава по основу Закона о концесионим накнадама, као и Програм развоја спорта и категоризација спортова и спортиста у складу са чланом 10. и 19. Закона о спорту.

Препоручује се директору јавне установе да се:

- 10) код ЈУ Центар за социјални рад обезбиједи да се уговори о дјелу и уговори о привременим и повременим пословима закључују у складу са чланом 204. и 205. Закона о раду.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске,
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Одлука о усвајању буџета Општине Билећа,
- Одлука о извршењу буџета Општине Билећа за 2019. годину,
- Закон о локалној самоуправи,
- Статут општине Билећа,
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе,
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе,
- Закон раду,
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске,
- Закон о комуналним дјелатностима,
- Закон о заштити од пожара,
- Закон о водама,
- Закон о шумама,
- Закон о спорту,
- Закон о уређењу простора и грађењу,
- Закон о јавним путевима,
- Закон о концесијама,
- Закон о јавним набавкама,
- Посебан колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске,
- Колективни уговор за запослене у Општинској управи општине Билећа,
- Посебан колективни уговор за запослене у области образовања и културе Републике Српске,
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору,
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Билећа је територијална јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: Општина) која се налази на југоисточном дијелу Републике Српске, заузима површину од 633 км² и обухвата 62 насељена мјеста, организованих у 11 мјесних заједница са око 10.607 становника по резултатима пописа из октобра 2013. године.

Општина остварује своје надлежности у складу са Уставом, Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број: 97/16 и 36/19), Статутом и другим важећим прописима, којима су утврђена подручја одговорности, надлежности органа и начина финансирања општине.

Органи Општине су Скупштина општине и начелник Општине. Скупштина општине коју чине 19 одборника је орган одлучивања и креирања политике општине, а начелник општине заступа и представља Општину, носилац је извршне власти, руководи радом Општинске управе и одговоран је за њен рад.

У складу са утврђеним критеријумима за оцјену развијености, одлуком Владе Републике Српске, Општина је за 2019. годину сврстана у категорију средње развијених јединица локалне самоуправе.

Средства за рад Општине у 2019. години највећим дијелом су обезбијеђена из пореских и непореских прихода, грантова, трансфера између различитих јединица власти и примитака од нефинансијске имовине.

Општина послује у систему трезорског пословања (СОФИ), а у Главној књизи трезора Општине (у даљем тексту: ГКТ), у оквиру фонда 01 (буџет у ужем смислу), фонда 03 (фонд грантова), фонда 04 (фонд приватизације и сукцесије) и фонда 05 (фонд за посебне пројекте) евидентиране су финансијске трансакције Општинске управе и нижих буџетских корисника.

Консолидовани финансијски извјештај Општине за 2019. годину који је предмет ове ревизије, чине финансијски извјештаји Општинске управе и нижих буџетских корисника Јавне установе Центар за социјални рад, Јавне установе за предшколско васпитање и образовање „Будућност“, Јавне установе културно-спортски центар, Јавне установе Дом културе, Јавне установе Информативни центар Радио Билећа, Јавне установе Туристичка организација општине, Јавне установе Средњошколски центар „Голуб Куреш“ и Јавне установе Народна библиортека „Владимир Гаћиновић“ који се дјелимично финансирају из буџета Општине.

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији у законом прописаном року нису достављене примједбе.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске је извршила финансијску ревизију Општине Билећа за 2016. годину и том приликом дате су 23 препоруке.

Општина Билећа је доставила Главној служби за ревизију јавног сектора Републике Српске Акциони план за отклањање неправилности утврђених у Извјештају о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2016. године.

Од укупно 23 дате препоруке, начелнику Општине (17), Скупштини општине (3) и директорима нижих буџетских корисника (3), шест препорука је проведено, четири препоруке су дјелимично проведене, док 13 препорука није проведено.

Приликом провјере статуса датих препорука, у току ове ревизије, утврђено је да тринаест препорука није проведено, а односе се на попис имовине и обавеза, недостатке у систему интерних контрола (тачка 3. извјештаја), примјену одредби Закона о јавним набавкама (тачка 4. извјештаја), припрему и доношење буџета у складу са буџетским календаром, сачињавање кварталних финансијских планова и планова готовинских токова за извршење буџета (тачка 5. извјештаја), консолидоване финансијске извјештаје (тачка 6. извјештаја), усклађивање висине платних коефицијената у ЈУ за предшколско васпитање и образовање „Будућност“ са чланом 15. Посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе Републике Српске (тачка 6.1.2.1. извјештаја), доношење програма развоја спорта и Правилника о категоризацији спортова (тачка 6.1.2.5. извјештаја), извршавање буџета у складу са чланом 40. Закона о буџетском систему Републике Српске (тачка 6.1.5. извјештаја), признавање, вредновање и класификовање нефинансијске имовине у сталним средствима (тачка 6.3.1.2. извјештаја), исказивање ванбилансне евиденције (тачка 6.3.3. извјештаја), сачињавање Биланса новчаних токова (тачка 6.4. извјештаја) и процјена и анализа судских спорова (тачка 6.6. извјештаја).

Четири препоруке су дјелимично проведене, а односе се на то да Скупштина општине доноси потребне интерне акте и да усвоји Стратегију развоја општине (тачка 3. извјештаја), да се на дан билансирања врши процјена потраживања са становишта њихове наплативости, те изврши детаљна анализа пореских евиденција према Извјештају из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима (тачка 6.3.1.1. извјештаја) и на то да се напомене уз финансијске извјештаје састављају у складу са захтјевима МРС ЈС и чланом 46. Правилника (тачка 6.7. извјештаја).

Проведено је шест препорука које су се односиле на то да Скупштина општине доноси програм заједничке комуналне потрошње, код спровођења пописа досљедно примјењује Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза и да се успоставе помоћне књиге за нефинансијску имовину у сталним средствима код ЈУ за предшколско васпитање и образовање „Будућност“ и ЈУ Центар за социјални рад (тачка 3. извјештаја), да се у буџету текуће године планирају и приликом измирења обавеза из претходне године исказују издаци по основу измирења обавеза из ранијих година (тачка 5. извјештаја), да се расходи за регрес и субвенције признају у периоду у коме је обавеза за плаћање и настала, без обзира да ли је извршено и само плаћање, а планирање и евидентирање расхода по основу организовања манифестација врши на расходима по основу репрезентације и да се признавање трошкова за услуге чишћења јавних површина врши по основу стварно извршених услуга (тачка 6.1.2.2. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Статутом општине, Пословником о раду Скупштине општине, Одлуком о оснивању Општинске управе, Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе, Правилником о интерним контролама и интерним контролним

поступцима и другим интерним актима су створене претпоставке за функционисање система интерних контрола Општине.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и измјенама и допунама наведеног правилника (Службени гласник Општине Билећа“, број: 05/18, 2/19 и 3/19) уређена је унутрашња организација, руковођење Општинском управом, систематизација радних мјеста и друга питања од значаја за унутрашњу организацију Општинске управе.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, поред радних мјеста функционера дефинисаних Законом о статусу функционера јединица локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“, број: 96/05 и 98/13), у Општинској управи је систематизовано и 113 радних мјеста са 154 извршиоца. На дан 31.12.2019. године у Општинској управи, поред четири функционера ангажовано је 157 извршилаца.

У складу са чланом 64. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16) начелник Општине је донио План запошљавања у Општинској управи Билећа за 2019. годину, којим је планирано попуњавање два радна мјеста, која су попуњена путем Јавног конкурса од 11.10.2019. године. Без спроведеног јавног конкурса у току 2019. године попуњено је радно мјесто „менаџер општине“, што није у складу са чланом 68. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе, којим се прописује начини попуњавања упражњених радних мјеста, а попуна наведеног радног мјеста није предвиђена Планом запошљавања у Општинској управи Билећа за 2019. годину.

У току 2019. године у општинској управи ангажовано је и пет приправника. Програмом пријема приправника у 2019. години у Општинској управи планиран је пријем три приправника по основу Програма подршке запошљавању младих са високом стручном спремом, који су примљени путем јавног конкурса. Са једним приправником је закључен уговор о обављању приправничког стажа без јавног позива и исти није обухваћен Програмом пријема приправника, док је са другим приправником уговор о обављању приправничког стажа закључен на период од шест мјесеци (први дио приправничког стажа је обављен у ЈУ „Апотека“ Билећа), без јавног позива, наведени пријем није планиран Програмом пријема приправника. За другог приправника финансирање је обезбјеђено из средстава буџета Општине.

Скупштина општине је у складу са Законом о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“, број: 124/11 и 100/17) донијела Програм обављања услуга заједничке комуналне потрошње за 2019. годину (члан 21), Одлуку о комуналној накнади (члан 22), у складу са Законом о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“, број: 40/13, 106/15 и 3/18), донесена је Одлука о уређењу простора и грађевинском земљишту. Након истека Стратегије развоја општине Билећа за период 2008-2013. године, није донесена нова стратегија, него је Начелник општине 09.09.2019. године донио Рјешење о именовању Општинског развојног тима за израду Стратегије развоја општине Билећа за период 2020-2029. године. Стратегија развоја је урађена у форми Нацрта али иста није прошла процедуру усвајања од стране Скупштине општине. У складу са Законом о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“, број 89/13) донесена је Одлука о мјерилима и критеријумима за категоризацију локалних путева и улица на подручју општине (члан 10), Одлуку о категоризацији путева на територији општине и Програм санације и одржавања локалних путева и градских улица на подручју општине (члан 16), док је у складу са Законом о

заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12) донесен План утрошка средстава општине прикупљених по основу Закона о заштити од пожара (члан 81).

Скупштина општине није донијела Програм развоја спорта (четворогодишњи и годишњи), што није у складу са чланом 10. став (2) Закона о спорту („Службени гласник Републике Српске“, број: 04/02, 66/03, 73/08 и 102/08), није извршена категоризација спортова и спортиста, што није у складу са чланом 19. истог закона. У складу са чланом 32. Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13 и 16/18) није донесен годишњи план утрошка средстава.

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2019. године у општини Билећа није организован и извршен у складу са чланом 17. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15), као ни у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16), јер на дан завршетка пословне године није извршен попис имовине и обавеза, изузев Комисије за попис и процјену основних средстава и ситног инвентара општине која је сачинила Извјештај о попису. Комисије именоване рјешењима начелника Општине о обављању пописа нису поступале по наведеним рјешењима.

Нижи буџетски корисници ЈУ за предшколско васпитање и образовање „Будућност“ и ЈУ Центар за социјални рад су попис имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године извршили у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

Прије уноса обавеза у трезор, код више одлука о додјели средстава гранта, није сачињен Образац 2 - Група рачуна, што није у складу са тачком 15. Упутства о форми, садржају и начину попуњавања образаца за трезорско пословање буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 10/17).

Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима који је донесен 2007. године био је у примјени и у 2019. години. У складу са чланом 59. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16), буџетски корисници су били у обавези ускладити интерна акта са наведеним законом у року од годину дана, што није учињено.

У поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле, начелник општине је именовано лице које је одговорно за финансијско управљање и контролу. Донесен је план успостављања и развоја система финансијског управљања и контроле за 2019. годину, донесено је Рјешење о именовању радне групе за увођење система финансијског управљања и контроле, сачињен је Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола за период 01.01-31.12.2019. године, Консолидовани извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола за период 01.01-31.12.2019. године, Изјава у вези са достигнутом степеном развоја система интерних финансијских контрола за 2019. годину, Изјава о планираним мјерама за успостављање недостигнутог нивоа развоја система интерних финансијских контрола за 2020. годину и донесен је План рада за успостављање и развој система финансијског управљања и контроле за 2020. годину.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и другим прописима, што је осим у овој тачки наведено и у већини тачака овог извјештаја.

Препоручује се начелнику Општине да обезбједи да се:

- **попуна упражњених радних мјеста у Општинској управи врши у складу са чланом 64 став (1) и 68. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе, а да се пријем приправника врши у складу са чланом 97. наведеног закона и Програмом пријема приправника,**
- **попис имовине и обавеза врши у складу са чланом 17. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске на дан када се завршава пословна година, с циљем да се утврди њихово стварно стање, као и да се код спровођења пописа обезбједи досљедна примјена Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза,**
- **трезорски обрасци сачињавају у складу са Упутством о форми, садржају и начину попуњавања образаца за трезорско пословање буџетских корисника.**

Препоручује се Скупштини општине да обезбједи да се донесе посебан план утрошка средстава по основу Закона о концесионим накнадама, као и Програм развоја спорта и категоризација спортова и спортиста у складу са чланом 10. и 19. Закона о спорту.

4. Набавке

Општина је планом јавних набавки за 2019. годину, планирала провођење укупно 54 поступка јавних набавки процијењене вриједности од 533.650 КМ без пореза на додату вриједност (у даљем тексту: ПДВ-а) и то за набавку роба (394.240 КМ), услуга (80.540 КМ) и радова (58.870 КМ). План јавних набавки није датиран, нити овјерен од стране начелника Општине. У току 2019. године није било измјена и допуна плана јавних набавки.

Од укупно планираних набавки за 2019. годину у вриједности 533.650 КМ без ПДВ-а Општина је провела 50 поступака уговорене вриједности од 511.508 КМ без ПДВ-а. Проведен је један отворени поступак уговорене вриједности 205.000 КМ, осам конкурентских захтјева уговорене вриједности 124.786 КМ и 41 директни споразум уговорене вриједности 181.722 КМ. Уговорене вриједности су исказане без ПДВ-а. У 2019. године реализовано је седам поступака јавних набавки које се односи на набавке које су планиране у 2018. години, уговорене вриједности 865.710 КМ (два отворена поступка 729.666 КМ, три конкурентска захтјева 119.494 КМ и два директна споразума 16.550 КМ).

Ревизијским испитивањем обухваћено је 19 поступака проведених набавки укупне вриједности од 1.101.136 КМ без ПДВ-а или 80% од проведених поступака (три отворена поступка вриједности од 934.666 КМ, четири конкурентска захтјева вриједности од 98.656 КМ и 12 директних споразума вриједности од 67.814 КМ), од чега се на набавке планиране у 2018. години односи 779.626 КМ.

У осам поступака јавних набавки које су биле предмет ревизије, а које су проведене путем директног споразума претходило је дијељење поступака набавки,

што није у складу са чланом 15. став (6) Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, број 39/14). Наведено се односи на набавку извођења радова на замјени постојећих и уградњи нових ивичњака (5.900 КМ), санацију оштећених бетонских тротоара (5.900 КМ), набавку тампона за насипање пута (5.900 КМ) и за насипање локалних макадамских путева (3.500 КМ), изградњу бетонских тротоара (5.800 КМ), извођење радова на глодању асфалтне површине са одвозом на депонију (5.900 КМ). Наведене вриједности су исказане без ПДВ-а.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се поступци јавних набавки проводе у складу са чланом 15. став (6) Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Буџет Општине Билећа није благовремено припремљен и донесен, Одлука о привременом финансирању није донесена и није извршен ребаланс буџета, што није у складу са чланом 28. и 38. став (2) Закона о буџетском систему Републике Српске.

Скупштина општине Билећа је 28.03.2019. године донијела Одлуку о усвајању буџета општине Билећа за 2019. годину у износу од 10.542.100 КМ и Одлуку о извршењу буџета општине Билећа за 2019. годину, што није у складу са буџетским календаром дефинисаним чланом 28. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16).

Није донесена Одлука о привременом финансирању, у складу са чланом 38. став (2) Закона о буџетском систему Републике Српске, јер Буџет Општине Билећа за 2019. годину није усвојен прије почетка предметне фискалне године, а како наведена одлука није донијета, од 01.01.2019. године ступило је на снагу привремено финансирање првог квартала текуће године, у висини једне четвртине буџета усвојеног за претходну фискалну годину (члан 38. став (3) Закона).

Према одлуци о усвајању буџета изворни приходи су планирани у износу 7.078.600 КМ (порески приходи 4.329.360 КМ и непорески приходи 2.749.240 КМ), трансфери између или унутар јединица власти 346.000 КМ, примици за нефинансијску имовину 3.070.000 КМ, примици од финансијске имовине 17.500 КМ и остали примици 30.000 КМ.

Средства буџета за 2019. годину у износу 10.542.100 КМ распоређена су на текуће расходе у износу 8.199.599 КМ (расходи за лична примања 4.217.063 КМ, расходи за коришћење роба и услуга 1.709.536 КМ, расходи финансирања и други финансијски трошкови 354.000 КМ, субвенције 404.000 КМ, грантови 557.000 КМ, дознаке на име социјалне заштите из буџета 906.000 КМ, расходи финансирања и други финансијски трошкови између јединица власти 35.000 КМ и расходи по судским рјешењима 17.000 КМ), трансфере између и унутар јединица власти у износу 31.450 КМ, буџетску резерва у износу од 49.000 КМ, издатке за нефинансијску имовину у износу 1.111.503 КМ, издатке за отплату дугова у износу 786.548 КМ и остале издатке у износу од 364.000 КМ.

Након усвајања буџета закључцима начелника општине о реалокацији средстава извршена је прерасподјела буџетских средстава у укупном износу од 1.372.544 КМ у оквиру одјељења Општинске управе и нижих буџетских корисника.

Реалокацијама по закључцима начелника општине, дошло је до значајних структурних промјена у односу на иницијални буџет, а начелник Општине није предложио ребаланс буџета, што није у складу са тачком XIX Одлуке о извршењу

Буџета Општине Билећа за 2019. годину, као и са чланом 35. став (2) Закона о буџетском систему Републике Српске.

Скупштини општине Билећа нису поднесени полугодишњи извјештаји о извршењу буџета у роковима дефинисаним чланом 46. став (1) и (2) Закона о буџетском систему Републике Српске.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **буџет припрема и доноси у складу са буџетским календаром, да се донесе Одлука о привременом финансирању и да се донесе ребаланс буџета у складу са прописаним чланом 28, 35. став (2) и 38. став (2) Закона о буџетском систему Републике Српске,**
- **Скупштини општине подносе полугодишњи извјештаји о извршењу буџета у роковима дефинисаним чланом 46. став (1) и (2) Закона о буџетском систему Републике Српске.**

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила Консолидовани финансијски извјештај за кориснике буџета општине Билећа за 2019. годину у складу са чланом 26. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17) и образце финансијских извјештаја са Напоменама доставила Министарству финансија Републике Српске у писаној форми 12.05.2020. године, што није у складу са чланом 49. став (6) поменутог правилника.

Код сачињавања Консолидованог финансијског извјештаја за 2019. годину, Општина није извршила консолидацију како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 115/17 и 118/18), јер није извршила укључивање нето имовине/капитала јавних установа и предузећа из њихових биланса стања примјеном процента учешћа капитала Општине у основном капиталу установа и предузећа (ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ Билећа и ЈЗУ „Апотека“ Билећа).

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се консолидовани финансијски извјештај доставља Министарству финансија Републике Српске у складу са чланом 49. став (6) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и да се у консолидовани финансијски извјештај укључују сви контролисани ентитети како је прописано одредбама члана 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01-31.12.2019. године исказано је у обрасцу Периодични извјештај о извршењу буџета (ПИБ) и обрасцу Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима (ПИФ).

У обрасцу ПИБ исказани су буџетски приходи и примици у износу од 8.562.824 КМ, што је ниже за 19% у односу на усвојени буџет. Буџетски расходи и издаци исказани су у износу од 10.359.044 КМ, што је за 2% ниже извршење у односу на усвојени буџет.

У обрасцу ПИФ исказани су остварени приходи и примици, расходи и издаци (осим прихода и расхода обрачунског карактера) у оквиру фонда 01, 03, 04 и 05 и представљају укупна средства и укупну потрошњу на нивоу Консолидованог

финансијског извјештаја Општине у оквиру ГКТ. Укупни приходи и примици исказани су у износу од 11.130.281 КМ и укупни расходи и издаци у износу од 13.056.746 КМ.

6.1.1. Приходи и примици

Општина је у Периодичном извјештају о извршењу по рачуноводственим фондовима исказала укупне приходе и примитке у износу од 11.130.281 КМ, од чега на фонду 01 од 8.562.824 КМ, фонду 03 од 724.903 КМ, на фонду 04 од 84.994 КМ и на фонду 05 од 1.757.560 КМ.

Укупне исказане приходе и примитке у структури чине порески приходи, непорески приходи, трансфери између различитих јединица власти, примици за нефинансијску имовину, примици од финансијске имовине, примици од задуживања и остали примици.

6.1.1.1. Приходи

Укупни приходи исказани су у износу од 8.860.165 КМ, од чега на фонду 01 од 7.950.268 КМ, фонду 03 од 724.903 КМ, фонду 04 од 84.994 КМ и фонду 05 од 100.000 КМ, а чине их порески приходи, непорески приходи и трансфери између различитих јединица власти.

Порески приходи у цијелости су исказани на фонду 01 у износу од 4.404.323 КМ. Највећим дијелом односе се на индиректне порезе прикупљене од Управе за индиректно опорезивање БиХ (3.998.899 КМ), порезе на лична примања и приходе од самосталних дјелатности (271.522 КМ), акцизе (72.679 КМ) и порезе на имовину (51.326 КМ). Порески приходи су усаглашени са Министарством финансија Републике Српске.

Непорески приходи у цијелости су исказани на фонду 01 у износу од 3.077.303 КМ. Највећим дијелом их чине приходи од закупа и ренте (64.878 КМ), административне накнаде и таксе (27.295 КМ), комуналне накнаде и таксе (187.779 КМ), накнаде по разним основама (2.602.127 КМ), приходи од пружања јавних услуга (126.007 КМ) и остали непорески приходи (69.192 КМ).

Приходи од закупа и ренте највећим дијелом се односе на приходе од земљишне ренте (37.640 КМ) и приходе од закупа објеката (27.239 КМ).

Административне накнаде и таксе највећим дијелом се односе на Општинске административне таксе (26.510 КМ), а остварују се у складу са Законом о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, број 4/12) и општинском Одлуком о административним таксама.

Комуналне накнаде и таксе највећим дијелом се односе на комуналне таксе на фирму (179.167 КМ) и на коришћење рекламних паноа (5.608 КМ), а остварују се у складу са Одлуком о комуналним таксама и таксеним тарифама прописаном поменутом одлуком.

Обавеза плаћања комуналне таксе обвезницима плаћања у складу са Одлуком Скупштине општине о Комуналним таксама утврђују се појединачним рјешењима.

Накнаде по разним основама највећим дијелом се односе на концесионе накнаде за коришћење електроенергетских објеката (2.411.426 КМ), средства за финансирање посебних мјера заштите од пожара (55.889 КМ), накнаде за коришћење комуналних добара од општег интереса (43.225 КМ), кориштења природних ресурса у сврху производње електричне енергије (33.552 КМ), коришћење вода (26.698 КМ) и коришћење минералних сировина (21.005 КМ).

Приходи од концесионих накнада прецијењени су за износ од 950.000 КМ, за колико је потцијењена позиција дугорочних обавеза по зајмовима примљених од јавних предузећа и примитака од зајмова узетих од јавних предузећа, што није у складу са чланом 75. и 153. став (2) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 98/16 115/17 и 118/18), јер Споразумом о аконтативној исплати концесионе накнаде за потопљено земљиште у сврху производње електричне енергије од 05.07.2019. године закљученог са Зависним предузећем „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње, општини Билећа је извршена аконтативна уплата средстава у износу од 1.000.000 КМ по основу концесионе накнаде на рачун трезора Републике Српске. У складу са чланом 32. став (3) Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13 и 16/18) извршена је расподјела средстава између буџета Републике и буџета општине на начин да 5% средстава припада буџету Републике док је општини по основу аконтативне уплате концесионе накнаде уплаћено 950.000 КМ (95%). У главној књизи општине евидентирање наведене уплате извршено је на позицији прихода од концесионих накнада из разлога што је кроз систем расподјеле прихода са јединственог рачуна трезора Републике (РАС) наведена уплата дозначена као приход од концесионих накнада, умјесто на трансакциони рачун општине, јер по потписаном споразуму има третман позајмице. Општина се обавезује да на име измирења дуга према Зависном предузећу „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње извршити уплату наведеног износа у 12 једнаких мјесечних рата након уласка у погон агрегата „Хидроелектране Плат“. Након уласка у погон агрегата „Хидроелектране Плат“ обавеза Зависног предузећа „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње је да у складу са Законом о концесијама врши мјесечни обрачун и уплату средстава по основу концесионих накнада на јединствени рачун трезора Републике. Динамика поврата новчаних средстава је дефинисана споразумом. У току 2019. године није било одлива средстава за измирење обавезе по основу наведеног дуга (тачка 6.3.2.1. извјештаја).

Концесионе накнаде за коришћење електроенергетских објеката обрачунавају се у складу са чланом 30б. Закона о концесијама.

Скупштина општине није донијела План утрошка средстава по основу концесионих накнада за 2019. годину.

Приходи од пружања јавних услуга чине приходи Општинских органа управе у износу од 21.244 КМ, од закупнина 6.000 КМ и приходи нижих буџетских корисника у износу од 98.763 КМ. Приходи нижих буџетских корисника највећим дијелом се односе на приходе ЈПУ „Будућност“ 75.360 КМ, СШЦ „Голуб Куреш“ 8.365 КМ, ЈУ Информативни центар 8.187 КМ и ЈУ Културно спортски центар 5.700 КМ.

Остали непорески приходи у износу од 69.192 КМ се односе на непореске приходе од Завода за запошљавање Републике Српске по основу запошљавања приправника.

Трансфери између или унутар јединица власти су исказани у износу од 1.378.539 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 468.642 КМ, на фонду 03 у износу од 724.903 КМ, фонду 04 у износу од 84.994 и фонду 05 у износу од 100.000 КМ.

Трансфери између различитих јединица власти, на фонду 01 се највећим дијелом односе на трансфере од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске према ЈУ Центру за социјални рад, за финансирање права из социјалне заштите (315.899 КМ) и средства за личне инвалиднине (59.900 КМ), по записницима Пореске управе Републике Српске (82.571 КМ), од Министарства

привреде и предузетништва Републике Српске за одржавање сајма „Дани Билећких производа и стваралаштва“ (7.000 КМ) и Министарства просвјете и културе Републике Српске по основу предшколског програма за дјецу годину пред полазак у школу (3.272 КМ).

На фонду 03 исказани су трансфери од Министарства финансија Републике Српске за реализацију пројекта „Изградња система за водоснабдијевање насеља Баљци“ у складу са Одлуком о прихватању донаторских средстава Владе Републике Србије (540.716 КМ) и по основу резервисаних средстава јавних инвестиција из буџета 2018. године (184.187 КМ).

На фонду 04 исказани су трансфери од Министарства финансија Републике Српске из средстава клириншког дуга за реализацију санације Косовске улице у Билећи (84.994 КМ).

На фонду 05 исказани су трансфери од Фонда солидарности за обнову Републике Српске за санацију штета од временских непогода (100.000 КМ).

6.1.1.2. Примици

Укупни примици исказани у износу од 2.270.116 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 612.556 КМ и фонду 05 у износу од 1.657.560 КМ и чине их примици за нефинансијску имовину (481.133 КМ), од финансијске имовине (13.306), задуживања (1.657.560 КМ) и остали примици (118.117 КМ). Примици од задуживања по основу позајмице од „Хидроелектрана на Требишњици“ а.д. Требиње су потцијењени у износу од 950.000 КМ (тачка 6.1.1.1. извјештаја).

Примици за нефинансијску имовину на фонду 01, односе се на примитке по основу продаје зграда и објеката (427.600 КМ), пољопривредног земљишта (24.588 КМ) и градског грађевинског земљишта (28.945 КМ) (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Примици од финансијске имовине на фонду 01, односе се на примитке по основу наплате датих револвинг зајмова правним лицима, предузетницима и физичким лицима и примитке по основу зајмова датих радницима Општине.

Примици од задуживања на фонду 05, односе се на примитке по основу реализације пројекта „Водовод и канализација у општини Билећа“ у складу са Уговором о преносу кредитних средстава Европске инвестиционе банке (ЕИБ) закљученог између Министарства финансија Републике Српске и Општине (тачка 6.3.2.1. извјештаја).

Остали примици на фонду 01, односе се на примитке по основу наплате пореза на додату вриједност.

6.1.2. Расходи и издаци

Општина је исказала укупне расходе и издатке у износу од 13.056.746 КМ, од чега на фонду 01 у износу од 10.359.044 КМ, фонду 03 у износу од 724.903 КМ, фонду 04 у износу од 84.994 КМ и фонду 05 у износу од 1.887.805 КМ.

Расходи на фонду 01 исказани у износу од 8.072.057 КМ и на нивоу су одобрених буџетом, а чине их расходи за лична примања запослених (4.317.862 КМ), расходи по основу кориштења роба и услуга (1.491.617 КМ), расходи финансирања и други финансијски трошкови (348.563 КМ), субвенције (420.399 КМ), грантови (489.470 КМ), дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (888.700), расходи финансирања и други финансијски трошкови и расходи трансакција размјене између или унутар јединица власти (48.665 КМ),

расходи по судским рјешењима (36.918 КМ) и трансфери између и унутар јединица власти (29.683 КМ).

6.1.2.1. Расходи за лична примања запослених

Расходи за лична примања запослених исказани су у износу од 4.317.862 КМ и односе се на расходе за бруто плате запослених (3.491.234 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (749.493 КМ), накнаде плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (34.790 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи (42.345 КМ).

Расходе за бруто плате чине плате код Општинске управе (2.338.112 КМ) и осталих буџетских корисника (1.153.122 КМ), а бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада чине накнаде код Општинске управе (512.008 КМ) и накнаде код осталих буџетских корисника (237.485 КМ).

Лична примања запослених у Општинској управи дефинисана су Одлуком о платама и другим примањима функционера општине Билећа („Службени гласник општине Билећа“, број 6/17), Колективним уговором за запослене у Општинској управи Билећа („Службени гласник општине Билећа“, број 2/18) и Правилником о платама, другим примањима и осталим правима из радног односа запослених у Општинској управи Билећа („Службени гласник општине Билећа“, број: 5/18, 2/19 и 3/19).

Колективни уговор за запослене у Општинској управи Билећа није усклађен са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, у дијелу који се односи на коефицијенте за обрачун плата запослених. Рјешење о плати функционера није усаглашено са Одлуком о платама и другим примањима функционера Општине Билећа у погледу утврђивања коефицијента. Исто тако, члан 5. Правилника о платама, накнадама и другим примањима и осталим правима из радног односа запослених у ЈУ за предшколско васпитање и образовање „Будућност“ Билећа, којим су одређени коефицијенти за обрачун плата, није усаглашен са чланом 15. став (1) и (2) Посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 70/16),

Обрачун дневница за службени пут у иностранство није вршен у висини прописаног износа Уредбом о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 73/10).

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се колективни уговор за запослене у Општинској управи Билећа усклади са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске у дијелу који се односи на коефицијенте за обрачун плата запослених и да се Одлука о платама и другим примањима функционера Општине Билећа код утврђивања коефицијента усклади са измјенама Закона о раду.

6.1.2.2. Расходи по основу коришћења роба и услуга

Расходи по основу коришћења роба и услуга исказани су у износу од 1.491.617 КМ КМ и односе се на расходе по основу закупа, утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга, режијског материјала, материјала за посебне намјене, текућег одржавања, путовања и смјештаја, стручних услуга,

услуга одржавања јавних површина и заштите животне средине и осталих неklasификованих расхода.

Расходи по основу закупа исказани су у износу од 21.510 КМ, највећим дијелом се односе расходе за закуп стамбених објеката и јединица (4.800 КМ), пословних објеката и простора (11.190 КМ) и опреме за образовање, науку, културу и спорт (5.400 КМ).

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга исказани су у износу од 297.521 КМ, највећим дијелом се односе на расходе за утрошак електричне енергије (114.954 КМ), лож уља (34.968 КМ), услуга водовода и канализације (24.990 КМ), одвоза смећа (13.696 КМ), услуга обезбјеђења (17.908 КМ), коришћења фиксних телефона (24.021 КМ), мобилних телефона (21.113 КМ) и осталих услуга превоза (12.883 КМ).

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 38.548 КМ. Највећим дијелом их чине расходи за канцеларијски материјал (26.449 КМ), материјал за одржавање чистоће (6.400 КМ) и расходи за службена гласила, стручне часописе и књиге (5.700 КМ).

Расходи за материјал за посебне намјене исказани су у износу од 45.302 КМ. Највећим дијелом их чине расходи за материјал за потребе образовног процеса (19.770 КМ) и расходи за материјал за потребе ватрогасних служби (19.179 КМ). Расходи за материјал за посебне намјене су прецијењени за износ од 12.615 КМ, јер је у оквиру расхода за потребе ватрогасних служби евидентирана набавка радних униформи за потребе Територијалне ватрогасане јединице Билећа.

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 61.878 КМ. Највећим дијелом их чине расходи за остале услуге и материјал за текуће поправке и одржавање зграда (11.576 КМ), за одржавање објеката друмског саобраћаја (13.389 КМ), текуће одржавање превозних средстава (13.366 КМ), текуће одржавање спортско-рекреативних терена, уређених зелених површина, паркова и тргова (8.133 КМ) и одржавање електричних инсталација (7.773 КМ). Расходи за одржавање превозних средстава су прецијењени за износ од 1.270 КМ, јер је у оквиру истих извршено евидентирање набавке ауто гума.

Расходи за материјал за посебне намјене су прецијењени у износу од 12.615 КМ и расходи за текуће одржавање у износу од 1.270 КМ, а потцијењене су залихе ситног инвентара, ауто гума, одјеће, обуће и набавна вриједност залиха ситног инвентара, ауто гума, одјеће и обуће за износ од 13.885 КМ, јер наведене набавке немају третман текућих расхода него издатака за нефинансијску имовину, што није у складу са чланом 59. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 49.620 КМ. Највећим дијелом их чине расходи по основу утрошка нафте и нафтних деривата (34.876 КМ) и расходи по основу смјештаја и хране на службеним путовањима у земљи (12.648 КМ).

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 59.860 КМ. Највећим дијелом их чине расходи за услуге осигурања (13.146 КМ), геодетско-катастарске услуге (4.426 КМ), услуге одржавања рачунарских програма (5.169 КМ), трошкове одржавања лиценци (5.185 КМ), услуге израде пројеката (7.008 КМ) и остале стручне услуге (9.674 КМ).

Расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине исказани су у износу од 514.009 КМ. Највећим дијелом их чине расходи за услуге

чишћења јавних површина (361.066 KM), утрошка електричне расвјете на јавним површинама (113.524 KM) и остале услуге одржавања (39.419 KM).

Остали некласификовани расходи исказани су у износу од 403.369 KM. Највећи дио ових расхода се односи на расходе по основу бруто накнада за рад ван радног односа (190.865 KM), репрезентације, организације и поклона (103.463 KM) и остале непоменуте расходе (87.376 KM).

Расходе за бруто накнаде за рад ван радног односа највећим дијелом чине бруто накнаде одборницима (95.522 KM), накнаде члановима комисија и радних група (20.893 KM), накнаде по уговорима о дјелу и за привремене и повремене послове (27.505 KM), члановима управних и надзорних одбора (11.144 KM) и остале бруто накнаде ван радног односа (26.774 KM).

Накнада одборницима Скупштине општине Билећа утврђена је Одлуком о накнадама одборника од 27.09.2017. године и износи 300 KM након опорезивања, што је у складу са чланом 41. став (3) Закона о локалној самоуправи, којим је лимитиран одборнички додатак на износ до 50% просјечне плате у општинској управи за претходну годину.

У Општинској управи Билећа у току 2019. године закључено је 25 уговора о дјелу бруто уговорене вриједности од 29.445 KM, од чега је износ од 11.262 KM теретио расходе за бруто накнаде по уговору о дјелу, а за преостали дио у износу од 18.183 KM, терећене су буџетске позиције (грантови и издаци за нефинансијску имовину). У предмету закључених уговора о дјелу има услуга и радова за које је прописана примјена одредби Закона о јавним набавкама (израда хидротехничке фазе пројекта, радови на електроинсталацијама, уобичајене поправке и редовно одржавање, инвестиционо одржавање опреме и друго), који су провођени путем директног споразума, што није предмет уговора о дјелу већ уговора додјељених у складу са чланом 7. Правилника о поступку директног споразума.

Код ЈУ Центар за социјални рад Билећа, закључено је пет уговора о дјелу са два извршиоца укупне вриједности од 2.552 KM, као и три уговора за обављање привремених и повремених послове са истим лицем у износу 5.595 KM. Предмет уговора је одржавање хигијене пословних просторија до повратка радника са боловања и израда нацрта правилника и нормативних аката. Наведени послови за које су закључени уговори о дјелу и уговори о привременим и повременим пословима су систематизовани Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста у ЈУ Центар за социјални рад Билећа.

У Општинској управи Билећа у 2019. години закључено је пет уговора о привременим и повременим пословима са три извршиоца. Са једним извршиоцем закључена су три уговора о повременим и привременим пословима, за послове чишћења просторија који су систематизовани, а као разлог закључења уговора је наведена замјена одсутног радника и повећани обим посла.

Ангажовање извршилаца уговорима о дјелу и уговорима о привременим и повременим пословима, за послове који су систематизовани, није у складу са чланом 204. и 205. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, број 1/16 и 66/18).

Расходе по основу репрезентације чине расходи по основу репрезентације у земљи (69.272 KM), организације пријема, манифестација (28.027 KM) и расходи за поклоне (6.100 KM).

Препоручује се начелнику Општине, као и директору ЈУ Центар за социјални рад да обезбиједи да се уговори о дјелу и уговори о привременим

и повременим пословима закључују у складу са чланом 204. и 205. Закона о раду.

6.1.2.3. Расходи финансирања и други финансијски трошкови

Расходи финансирања и други финансијски трошкови исказани су у износу од 348.563 КМ. Највећим дијелом у износу од 295.568 КМ односе се на расходе по основу камата на примљене зајмове у земљи.

6.1.2.4. Субвенције

Субвенције су исказане у износу од 420.399 КМ и односе се на субвенције јавним нефинансијским субјектима у области пољопривреде, водопривреде и шумарства, нефинансијским субјектима у области пољопривреде, водопривреде и шумарства и субвенције нефинансијским субјектима у области саобраћаја и веза.

Субвенције јавним нефинансијским субјектима у области пољопривреде, водопривреде и шумарства исказане су у износу од 171.218 КМ, у цијелости се односе на ЈП "Пречистач отпадних вода" д.о.о Билећа.

Субвенције нефинансијским субјектима у области пољопривреде, водопривреде и шумарства исказане су у износу од 104.719 КМ, односе се подстицајна средства произвођачима млијека у износу 0,10 КМ/лит. произведеног и откупљеног млијека додјелјивана по захтјеву „Мљекаре Пађени“ у име произвођача млијека, који садрже спискове произвођача по банкама код којих произвођачи млијека имају отворене текуће рачуне и обрачун подстицајних средстава.

Субвенције нефинансијским субјектима у области саобраћаја и веза исказане су у износу од 144.463 КМ, а односе се на субвенције по основу организовања превоза ђака на територији Општине. Услуга превоза ученика је реализована од стране два превозника, а средства субвенције су реализована на основу плана буџета и испостављених фактура превозника, без закључених уговора са превозницима.

6.1.2.5. Грантови

Грантови су исказани у износу од 489.470 КМ и у укупном износу се односе на текуће грантове непрофитним субјектима у земљи:

- хуманитарним организацијама и удружењима 66.100 КМ,
- спортским и омладинским организацијама и удружењима 117.186 КМ,
- етничким и вјерским организацијама и удружењима 1.800 КМ,
- организацијама и удружењима за афирмацију породице и заштиту права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица, бораца и особа са инвалидитетом 64.000 КМ,
- организацијама и удружењима у области здравствене и социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности 147.238 КМ,
- организацијама и удружењима у области образовања, научно–истраживачке дјелатности, културе и информација 55.648 КМ,
- организацијама и удружењима у области економског и привредног развоја 1.500 КМ,
- непрофитним субјектима у земљи у износу од 33.138 КМ, и
- остале текуће грантове у земљи – текући грантови појединцима у износу од 2.860 КМ.

Општина Билећа није донијела програм развоја спорта, што није у складу са чланом 10. Закона о спорту, није урађена категоризација спортова и спортиста, што није у складу са чланом 19. и 20. Закона и корисници средстава нису доставили

извјештаје о намјенском коришћењу одобрених средстава који се достављају обавезно једном годишње, што није у складу са чланом 15. Закона, као и са чланом 81. став (2) Статута општине Билећа.

Додјела средстава гранта је вршена на основу захтјева корисника, одлукама начелника Општине, изузев средстава гранта планираних у буџету Општине (Дом здравља Билећа, ЈЗУ Апотека Билећа, Борачка организација општине Билећа), када је динамика и износ плаћања одређивана усменим налогом.

Приликом трошења средстава гранта у 2019. години није обезбјеђена транспарентност и једнакост, јер није било јавних позива за додјелу средстава гранта. За расподјелу средстава гранта нису донијета интерна правила којима би се одредио процес додјеле средстава.

6.1.2.6. Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова исказане су у износу од 888.700 КМ. Односе се на дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова и дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова.

Дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова исказане су у износу од 837.364 КМ, а односе се на текуће дознаке које се исплаћују од стране ЈУ Центра за социјални рад Билећа корисницима социјалне заштите (753.763 КМ) и текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Општине (83.601 КМ).

Текуће дознаке које се исплаћују од стране ЈУ Центра за социјални рад Билећа корисницима социјалне заштите, односе се на сталну новчану помоћ која се исплаћује штићеницима установа социјалне заштите (129.345 КМ), додатак за помоћ и његу другог лица (523.082 КМ), једнократну новчану помоћ (32.520 КМ), текућу помоћ у натури (4.705 КМ) и остале текуће дознаке штићеницима установа социјалне заштите (64.111 КМ).

Текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Општине, односе се на текуће помоћи ученицима и студентима и појединцима у области науке и културе (10.400 КМ) и остале текуће дознаке грађанима (73.201 КМ).

Додјела стипендија ученицима и студентима у 2019. години није вршена путем јавног конкурса, већ појединачним одлукама начелника Општине по захтјевима ученика и студената.

Дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова исказане су у износу од 51.336 КМ, највећим дијелом се односе на дознаке установама социјалне заштите за помоћ у кући (14.950 КМ) и за смјештај штићеника (36.193 КМ).

Дознаке установама социјалне заштите за помоћ у кући исплаћиване су у складу са чланом 47. Закона о социјалној заштити („Службени гласник Републике Српске“, број: 37/12 и 90/16) и Правилником о остваривању права на помоћ и његу у кући („Службени гласник Републике Српске“, број 2/14), а на основу уговора са пружаоцима услуга, док су дознаке установама социјалне заштите за смјештај штићеника исплаћиване у складу са чланом 38. Закона о социјалној заштити, на основу рјешења директора Центра за социјални рад и уговора са пружаоцем услуга смјештаја.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се донесу интерна акта којима би се дефинисала правила и критеријуми за расподјелу средстава гранта, да се обезбиједи извјештаји о намјенском утрошку средстава гранта у складу са чланом 81. став (2) Статута општине Билећа, те да се расподјела средстава текућих помоћи студентима врши путем јавног конкурса и да се донесу интерна правила којима би се прописали критеријуми и процедура додјеле средстава.

6.1.2.7. Расходи финансирања и други финансијски трошкови и расходи трансакција размјене између или унутар јединица власти

Расходи финансирања и други финансијски трошкови и расходи трансакција размјене између или унутар јединица власти исказани су у износу 48.665 КМ, односе се на расходе по основу камата у 2019. години на кредитно задужење по основу Уговора о преносу кредитних средстава Европке инвестиционе банке за финансирање пројекта „Водовод и канализација у општини Билећа“.

6.1.2.8. Расходи по судским рјешењима

Расходи по судским рјешењима исказани су у износу од 36.918 КМ. Односе се на исплате по судским рјешењима, главнице дуга (950 КМ), камате (13.756 КМ) и осталих расхода по судским рјешењима (22.212 КМ). Расходи по судским рјешењима реализовани су принудном наплатом на новчаним средствима Општине Билећа.

6.1.2.9. Трансфери између и унутар јединица власти

Трансфери између различитих јединица власти исказани су у износу од 29.863 КМ. Највећим дијелом у износу 29.470 КМ односе се на трансфере фондовима обавезног социјалног осигурања по основу доприноса за здравствено осигурање по основу материјалног обезбјеђења од стране Центра за социјални рад, у складу са чланом 10. тачка 11) Закона о здравственом осигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 01/09, 106/09, 110/16 и 94/19) и чланом 133. став (2) и 134. став (2) Закона о социјалној заштити.

6.1.2.10. Издаци

Издаци исказани су у износу од 4.984.689 КМ, а односе се на издатке за нефинансијску имовину (3.447.688 КМ), отплату дугова (789.546 КМ) и остале издатке (747.455 КМ).

Издаци за нефинансијску имовину исказани су на фонду 01 у износу од 749.986 КМ, на фонду 03 у износу од 724.903 КМ, на фонду 04 у износу од 84.994 КМ и на фонду 05 у износу од 1.887.805 КМ. Односе се на издатке за произведену сталну имовину и издатке за драгоцјености.

Издаци за произведену сталну имовину на фонду 01 исказани су у износу од 749.686 КМ, односе се на издатке за изградњу и прибављање зграда и објеката (93.394 КМ), инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (583.082 КМ), набавку постројења и опреме (42.668 КМ), инвестиционо одржавање опреме (4.090 КМ), биолошку имовину (2.125 КМ) и за нематеријалну произведену имовину (24.327 КМ).

Издаци за прибављање зграда и објеката највећим дијелом се односе на издатке за изградњу и прибављање стамбених објеката за посебне социјалне групе (23.138 КМ), водовода и канализације (52.270 КМ) и спортско-рекреативних терена, уређених зелених површина, паркова и тргова (15.451 КМ).

Издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката, односе се на издатке за инвестиционо одржавање путева, путне инфраструктуре и реконструкцију улица (583.082 КМ), док се на фонду 04 односе на изградњу Косовске улице финансирану из средстава клириншког дуга (84.994 КМ).

Издаци за набавку постројења и опреме, највећим дијелом се односе на издатке за набавку канцеларијског намјештаја (4.584 КМ), рачунарске опреме (5.961 КМ), остале опреме за образовање, науку, културу и спорт (14.040 КМ) и ватрогасне опреме (10.003 КМ).

Издаци за инвестиционо одржавање опреме се односе на издатке за преправку и надоградњу грна на возилу Територијалне ватрогасне јединице Билећа.

Издаци за биолошку имовину односе се на издатке за набавку садница платана за пошумљавање шеталишта уз магистрални пут.

Издаци за нематеријалну произведену имовину односе се на издатке за набавку надоградње „WEB GIS SISTEMA“ за обраду катастра водова (7.008 КМ) и израду Шумско-привредне основе за приватне шуме на подручју општине Билећа (17.318 КМ).

Издаци на фонду 03 у цијелости се односе на издатке за „Извођење радова на изградњи система за водоснабдијевање насеља Баљци.

Издаци на фонду 05 у цијелости се односе на издатке за реализацију пројекта „Водовод и канализација у општини Билећа“ финансираних из кредитних средстава Европске инвестиционе банке.

Издаци за отплату дугова исказани су у износу од 789.546 КМ. Односе се на издатке за отплату главнице примљених зајмова у земљи од UniCredit Bank а.д. Бања Лука (526.819 КМ), Нове банке а.д. Бања Лука (162.767 КМ) и НЛБ Банке а.д. Бања Лука (99.960 КМ).

Остали издаци исказани су у износу од 747.455 КМ. Највећим дијелом се односе на издатке по основу улазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима (320.927 КМ) и издатке у земљи за отплату неизмирених обавеза из ранијих година (393.884 КМ). Општина је у складу са чланом 9. став (2) и (4) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 94/15 и 62/18) сачинила План за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода за 2019. годину, који је у складу са чланом 22 став (3) наведеног закона разматрао Фискални савјет Републике Српске и који је у Мишљењу констатовано да мјере за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода нису јасно дефинисане и нису у складу са фискалним капацитетима Општине. За пренесене обавезе из 2018. године у износу од 393.884 КМ, које су финансиране из средстава буџета 2019. године, општина није сачинила План за измирење неизмирених обавеза пренесених из претходног периода што није у складу са чланом 9. став (2) и (4) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској.

6.1.3. Буџетски резултат (суфицит/дефицит)

Буџетски дефицит текућег периода исказан је у обрасцу ПИБ у износу од 390.642 КМ, а представља збир између бруто дефицита (121.789 КМ) и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у негативном износу (268.853 КМ). Бруто буџетски дефицит представља разлику између буџетских прихода (7.950.268 КМ) и буџетских расхода (8.072.057 КМ), а нето издаци за нефинансијску имовину

исказани у негативном износу, представљају разлику између примитака и издатака за нефинансијску имовину. По налазу ревизије буџетски дефицит текућег периода мање је исказан у износу од 936.115 КМ (тачка 6.1.1.1., 6.1.1.2. и 6.1.2.2. извјештаја).

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање је исказано у негативном износу од 1.405.578 КМ, као разлика по основу примитака од финансијске имовине (13.306 КМ) и осталих примитака (118.117 КМ) и умањено по основу издатака за отплату дугова (789.546 КМ) и осталих издатака (747.455 КМ). По налазу ревизије нето финансирање је више исказано за 950.000 КМ (тачка 6.1.1.2. извјештаја).

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању исказана је у негативном износу од 1.796.220 КМ, а настала је као разлика између исказаних буџетских прихода и примитака у износу од 8.562.824 КМ и исказаних буџетских расхода и издатака у износу од 10.359.044 КМ. По налазу ревизије, због извршених корекција разлика у финансирању више је исказана за 13.885 КМ (тачка 6.1.2.2. извјештаја).

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 10.518.756 КМ, а чине их порески и непорески приходи, грантови, приходи обрачунског карактера и трансфери између различитих јединица власти. Образложења пореских, непореских прихода и трансфера дата су под тачком 6.1.1. извјештаја. Приходи од концесионих накнада по основу позајмице од „Хидроелектрана на Требишњици“ а.д. Требиње прецијењени су за износ од 950.000 КМ (тачка 6.1.1.1. извјештаја).

Приходи обрачунског карактера исказани су у износу од 1.658.591 КМ, а односе се на приходе од усклађивања вриједности имовине (418.692 КМ), добитке од продаје имовине (400.720 КМ), помоћи у природи (9.528 КМ), остале приходе обрачунског карактера (629.723 КМ) и приходе обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти (199.928 КМ).

6.2.2. Расходи

Расходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 9.834.126 КМ, а чине их текући расходи, расходи обрачунског карактера и трансфери између различитих јединица власти. Образложења текућих расхода и трансфери између различитих јединица власти дата су у тачки 6.1.2. извјештаја.

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 1.762.069 КМ, а највећим дијелом чине их расходи по основу амортизације (1.159.527 КМ), од усклађивања вриједности имовине (555.930 КМ), губици од продаје имовине (46.612 КМ) и расходи обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти (29.863 КМ).

Расходи по основу амортизације односе се на расходе по основу амортизације зграда и грађевинских објеката (1.057.167 КМ), постројења и опреме (85.858 КМ) и биолошке имовине (2.690 КМ) и нематеријалне имовине (13.812 КМ).

Расходи од усклађивања вриједности имовине односе се на обрачунске расходе евидентиране по основу Извјештаја из јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01 –

31.12.2019. године, док се губици од продаје имовине односе на губитке од продаје земљишта.

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха као разлика прихода (10.518.756 КМ) и расхода (9.834.126 КМ) исказан је позитиван финансијски резултат у износу од 684.630 КМ. По налазу ревизије позитиван финансијски резултат више је исказан у износу од 950.000 КМ (тачка 6.1.1.1. и 6.1.2.2. извјештаја).

6.3. Биланс стања

У Билансу стања Општине на дан 31.12.2019. године, исказана је укупна актива нето вриједности 76.227.534 КМ (брutto вриједности 104.695.960 КМ и исправке вриједности 28.468.426 КМ), коју чине пословна актива нето вриједности 60.894.943 КМ и ванбилансна актива у износу од 15.332.591 КМ. Укупна актива је уравнотежена са укупном пасивом коју чине пословна пасива (60.894.943 КМ) и ванбилансна пасива (15.332.591 КМ). По налазу ревизије, због утврђених одступања пословна актива мање је исказана у износу од 7.064.353 КМ.

6.3.1. Пословна актива

Пословна актива исказана је у износу од 89.363.369 КМ брутто вриједности, исправке вриједности 28.468.426 КМ и нето вриједности 60.894.943 КМ, а односи се на текућу имовину и сталну имовину.

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина исказана је у износу 3.719.965 КМ брутто вриједности, 1.654.334 КМ исправке вриједности и 2.065.631 КМ нето вриједности. Односи се на краткорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у текућим средствима.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења односе се на готовину и готовинске еквиваленте, краткорочне пласмане, краткорочна потраживања и разграничења и краткорочну финансијску имовину и разграничења између или унутар јединица власти.

Готовина и готовински еквиваленти - исказани су у укупном износу од 27.850 КМ, од чега се на готовину на банковним рачунима код комерцијалне банке односи износ од 26.123 КМ, на издвојена новчана средства за револвинг кредите износ од 500 КМ, док се на новчана средства у благајни односи износ од 1.227 КМ. Стања новчаних средстава исказана у финансијским извјештајима Општине су потврђена на дан 31.12.2019. године Изводима банака о промјенама средстава на рачуну и независним компанијама.

Из благајне Општинске управе вршена је исплата аконтација за службени пут у земљи и иностранству, рачуна мање вриједности, попуњавања благајни нижих буџетских корисника на основу захтјева истих, као и исплата поводом 8. марта – Дана жена за запослене у Општинској управи, Центру за социјални рад, Јавној установи за предшколско васпитање и образовање и Општинској борачкој организацији. Код исплате путних трошкова у иностранство (Република Србија) обрачун дневница вршен је у висини од 40 КМ, што не одговара протувриједности од 20 еура за пуну дневницу (члан 6 уредбе). Обрачун дневница за службени пут у иностранство у појединим случајевима није вршен у складу са чланом 7. Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 73/10).

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се обрачун дневница за службени пут у земљи и иностранству у Општинској управи врши у складу б и 7. Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске.

Краткорочни пласмани су исказани у износу од 10.522 КМ нето вриједности и у укупном износу односе се на краткорочне зајмове дате радницима у ранијем периоду.

Краткорочна потраживања су исказана у бруто износу од 3.387.588 КМ, исправке вриједности од 1.651.163 КМ и нето износу од 1.786.425 КМ. Односе се на потраживања по основу продаје производа и извршених услуга у земљи, од запослених, за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе, за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана, потраживања по основу пореза на додату вриједност и остала краткорочна потраживања.

Потраживања по основу продаје и извршених услуга у земљи су исказана у нето износу од 53.476 КМ, односе се на потраживања за продате производе и извршене услуге у земљи и продата непроизведена стална средства у земљи.

Потраживања за продате производе и извршене услуге у земљи исказана су у износу од 111.504 КМ, највећим дијелом у износу од 76.932 КМ односе се на потраживања Општинске управе, и то по основу продаје и извршених услуга (15.503 КМ), комуналне таксе на билборде (4.580 КМ), комуналне накнаде (23.353 КМ), закупа пословног простора (16.122 КМ), закупа земљишта (4.365 КМ) и на потраживања по основу извршених услуга Територијалне ватрогасне јединице Билећа (13.009 КМ).

Потраживања за продата непроизведена стална средства у земљи исказана су у негативном износу од 58.028 КМ, односе се на потраживања по основу продаје земљишта и објекта у ранијем периоду чија реализација није окончана, гдје је извршено евидентирање уплате за продато земљиште и објекат (затворено потраживање која није формирано), чиме су потраживања за продата непроизведена стална средства у земљи као и обавезе за примљене авансе у земљи потцијењена у износу од 57.867 КМ, што није у складу са чланом 68. и 79. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Корекција евидентирања наведеног потраживања исказаног у негативном износу извршена у току 2020. године. У току 2019. године извршено је евидентирање потраживања за продато земљиште у износу од 53.133 КМ.

Корекција потраживања по основу продаје и извршених услуга исказана је у износу од 287.677 КМ, највећим дијелом у износу од 146.125 КМ односе се на корекцију ненаплаћених потраживања по основу накнаде за градско грађевинско земљиште. У току 2019. године извршена је корекција потраживања у износу од 50.328 КМ која се највећим дијелом односи на корекцију ненаплаћених потраживања по основу комуналне накнаде (27.995 КМ), коришћење билборда (8.290 КМ), закуп јавне површине (8.600 КМ) и закупа пословног простора (5.433 КМ).

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе су исказана у нето износу од 78.206 КМ, односе се на потраживања за ненаплаћене остале порезе, док су спорна и коригована потраживања за ненаплаћене остале порезе исказана у износу од 771.780 КМ, а евидентирана на основу Извјештаја из Јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2019. године.

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана су исказана у нето износу од 1.241.776 КМ, односе се на потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана, евидентирана на основу Извјештаја из Јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2019. године, највећим дијелом у износу од 96.974 КМ односе се на порез на лична примања и у износу од 369.075 КМ на накнаду за коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије. Почетно и крајње стање потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана није усаглашено са Извјештајем из Јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2019. године, јер је почетно стање на дан 01.01.2019. године више исказано у износу од најмање 563.243 КМ, док је крајње стање на дан 31.12.2019. године више исказано у износу од најмање 775.468 КМ, чиме је позиција потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана и финансијског резултата текуће године прецијењена у најмањем износу од 775.468 КМ, што није у складу са чланом 13. став (3) Правилника о систему пореског књиговодства у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 109/16), којим је прописано да се унос података о промјенама у стању пореских потраживања, односно пореских обавеза у Главну књигу трезора општине и града врши се на основу евиденција из помоћне књиге пореских евиденција, односно на основу извјештаја из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима.

Потраживања по основу пореза на додату вриједност исказана су у износу од 265.150 КМ, односе се на порез на додату вриједност по основу датих аванса.

Остала краткорочна потраживања у земљи су на дан 31.12.2019. године исказана у износу од 97.733 КМ, највећим дијелом у износу од 94.677 КМ односе се на потраживања по основу позајмице од ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ Билећа (75.000 КМ), Туристичке организације (5.000 КМ) и потраживања од Завода за запошљавање Републике Српске за ангажовање приправника (14.677 КМ). Одлуком Скупштине општине Билећа од 27.09.2017. године одобрена је позајмица ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ Билећа у износу од 75.000 КМ. Остала краткорочна потраживања у земљи потцијењена су у износу од најмање 506.282 КМ (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Краткорочна разграничења су исказана у износу од 132.368 КМ, односе се на краткорочно разграничене расходе, приходе и остала краткорочна разграничења.

Краткорочно разграничени расходи у износу од 23.428 КМ односе се на дате авансе у земљи (13.844 КМ) и иностранству (9.584 КМ), док се краткорочно разграничени приходи у износу од 8.013 КМ односе на непласирана средства код кредита за стимулативно запошљавање.

Остала краткорочна разграничења у износу од 100.927 КМ, највећим дијелом се односе на разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме родитељског одсуства које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања (32.944 КМ) и разграничења по основу датих аванса за нефинансијску имовину (60.000 КМ).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти су исказана у нето износу од 128.286 КМ. Највећим дијелом у

износу од 55.688 КМ односе се на потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за здравствено осигурање (35.656 КМ), дјечију заштиту (10.957 КМ) и од Завода за запошљавање Републике Српске (9.075 КМ), док се потраживања за трансфере односе на потраживања од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске по основу Закона о социјалној заштити за суфинансирање социјалних давања (31.595 КМ).

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина исказана је у укупном износу од 85.643.404 КМ бруто вриједности, 26.814.092 КМ исправке вриједности и 58.829.312 КМ нето вриједности. Односи се на дугорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у сталним средствима.

Дугорочна финансијска имовина исказана је у нето износу од 2.107.739 КМ, а односи се на акције и учешћа у капиталу (1.422.650 КМ), дугорочне зајмове (654.384 КМ) и потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања (30.705 КМ).

Акције и учешћа у капиталу у јавним предузећима односе се на власнички удио општине по основу власништва над редовним акцијама у јавним предузећима, и то „Комус“ а.д. Билећа (37.941 КМ или 65%) и „Водовод“ а.д. Билећа (1.289.209 КМ или 65%), „Пречистач отпадних вода“ д.о.о. Билећа (80.000 КМ или 100%) и учешћа у капиталу у ЈУ „Дом културе“ Билећа (5.000 КМ). На дан 31.12.2019. године извршена је корекција вриједности акција и учешћа у капиталу за јавна предузећа то „Комус“ а.д. Билећа у износу од 19.175 КМ и „Водовод“ а.д. Билећа у износу од 175.690 КМ, док је 01.01.2019. године извршена корекција акција и учешћа у капиталу „Водовод“ а.д. Билећа у износу од 177.588 КМ.

Увидом у извјештај са Бањалучке берзе за емитента ЈП „Комус“ а.д. Билећа са 31.12.2019. године, наведено је да предузеће посједује 87.859 акција номиналне вриједности од 1 КМ по акцији и последњом цијеном од 0,43 КМ по акцији, док за емитента ЈП „Водовод“ а.д. Билећа нема података о броју акција.

Рјешењима о регистрацији установа у којима је Општина оснивач и рјешењима о регистрацији нижих буџетских корисника ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ Билећа (2.000 КМ), ЈЗУ „Апотека“ Билећа (2.000 КМ), ЈУ Центар за социјални рад Билећа (2.000 КМ), ЈУ „Центар за информисање“ Билећа (2.000 КМ), ЈУ „Туристичка организација општине Билећа“ (2.000 КМ), ЈУ „Културно спортски центар“ Билећа (2.000 КМ) и ЈУ за предшколско васпитање и образовање „Будућност“ Билећа (2.000 КМ), основни капитал ових установа чини улог оснивача у новцу, што чини проценат учешћа од 100% у капиталу ових установа. Уписани и уплаћени капитал од стране Општине није евидентиран на билансној позицији акција и учешћа у капиталу у најмањем износу од 14.000 КМ, чиме је билансна позиција акција и учешћа у капиталу и финансијског резултата ранијих година потцијењена у најмањем износу од 14.000 КМ, што није у складу са параграфом 24. МРС ЈС 7 - Улагања у придружене ентитете и чланом 61. став (4) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Акције и учешћа у капиталу у осталим домаћим нефинансијским субјектима односе се на акције и учешћа у капиталу у Јавном предузећу „Билећастан“ Билећа (5.000 КМ) и Штедно кредитне организације Билећа (5.500 КМ). Увидом у Рјешење Основног суда у Требињу за упис у судски регистар Јавног преузећа „Билећастан“ Билећа од 03.11.2008. године, оснивач јавног предузећа је општина Билећа са уписаним и уплаћеним капиталом од 5.000 КМ, док за Штедно кредитну

организацију Билећа није нам документован основ евидентирања акција и учешћа у капиталу у износу од 5.500 КМ.

Дугорочни зајмови исказани су у нето износу од 654.384 КМ, односе се на дугорочне зајмове дате осталим домаћим нефинансијским субјектима (653.584 КМ) и дугорочне зајмове дате радницима у ранијем периоду (800 КМ).

Дугорочни зајмови дати осталим домаћим нефинансијским субјектима исказани су у износу од 147.302 КМ код „Нова банка“ а.д. Бијељина и у износу од 506.282 КМ код „Бобар банке“ а.д. – у ликвидацији.

Дугорочни зајмови код „Нова банка“ а.д. Бијељина односе се на револвинг кредитна средства остварена по основу Закона о накнадама за коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије додјељена у складу са Уговором о сервисирању кредитних средстава од 18.11.2004. године и Анексом уговора о сервисирању кредитних средстава од 02.08.2005. године и 14.05.2007. године. Кредити се пласирају пољопривредним произвођачима (физичким лицима, предузетницима и правним лицима).

Дугорочни зајмови код „Бобар банке“ а.д. – у ликвидацији исказани су у износу од 506.282 КМ (издвојена новчана средства за револвинг кредите). Односи се на средства на намјенским рачунима код банке призната Одлуком о признавању потраживања ликвидационог управника од 20.03.2015. године. Одлуком Окружног привредног суда у Бијељини од 24.11.2017. године покренут је стечајни поступак код „Бобар банке“ а.д. - у стечају. Општина није извршила рекласификацију наведеног зајма са позиције дугорочних зајмова на остала краткорочна потраживања. На дан билансирања није вршена процјена наплативости наведеног зајма који није наплаћен у року од 12 мјесеци, што није у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 115/17 и 118/18). Због неадекватне класификације потраживања од „Бобар банке“ а.д. - у стечају, дугорочни зајмови су прецијењени, а потцијењена су остала краткорочна потраживања за износ од најмање 506.282 КМ, што није у складу са чланом 68. став (9) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Дугорочни стамбени зајмови дати радницима исказани су у износу од 800 КМ, односе се на одобрени кредит службенику општине за рјешавање стамбеног питања.

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања исказана су у нето износу од 30.705 КМ, односе се на потраживања евидентирана на основу Извјештаја из јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2019. године.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се у оквиру билансне позиције акције и учешћа у капиталу изврши евидентирање учешћа у капиталу нижих буџетских корисника.

Нефинансијска имовина у сталним средствима на дан 31.12.2019. године исказана је у износу од 83.535.665 КМ бруто вриједности, 26.814.092 КМ исправке вриједности и 56.721.573 КМ нето вриједности, а чине је произведена стална имовина, непроизведена стална имовина и нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми.

Произведену сталну имовину нето вриједности (17.294.527 КМ) чине зграде и објекти, постројења и опрема, биолошка имовина и нематеријална произведена имовина.

Зграде и објекти – исказани су у износу 33.739.339 КМ нето вриједности. Током године Општина је вршила улагања у изградњу, адаптацију и санацију објеката.

Вриједност зграда и објеката највећим дијелом повећана је због улагања на објектима путне инфраструктуре, асфалтирање путева и санација и реконструкција градских улица у износу од 668.076 КМ, од чега је улагање у износу од 583.082 КМ исказано на фонду 01, а улагање у износу од 84.994 КМ на фонду 04, улагања у вањско освјетлење за објекат код доњег манастира Орах 2.535 КМ, финансирање пројекта „Изградња водовода у селу Баљци“ 214.531 КМ и изградње игралишта 14.464 КМ.

Вриједност зграда и објеката највећим дијелом смањена је због продаје пословне зграде „Стара зграда општине“ у износу од 319.234 КМ и због обрачуна амортизације у текућем периоду у износу од 1.057.167 КМ, примјеном линеарне методе обрачуна.

Билансна позиција зграда и објеката потцијењена је у најмањем износу од 7.767.954 КМ (тачка 6.3.3. извјештаја).

Исказано улагање, евидентирано на билансној позицији зграда и објеката у оквиру фонда 04 у износу од 84.994 КМ, није у складу са чланом 21. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер се нефинансијска имовина у главној књизи трезора јединица локалне самоуправе евидентира на фонду 01 без обзира на извор прибављања.

Постројења и опрема – нето вриједност постројења и опреме исказана је у износу од 506.607 КМ.

Вриједност опреме највећим дијелом повећана је због набавке надоградње грна на возилу ТАМ 150 у износу од 4.090 КМ, канцеларијског намјештаја 4.584 КМ, телефона 2.653 КМ, рачунарске опреме 6.652 КМ, опреме за противпожарну заштиту 10.003 КМ, школских и библиотечких књига 3.172 КМ, остале опреме за образовање, науку и културу 14.340 КМ, ватрогасне опреме 16.731 КМ и осталих уређаја 1.988 КМ (уређај за контролу радног времена).

Вриједност опреме највећим дијелом смањена је због отписа опреме код СШЦ „Голуб Куреш“ Билећа у износу од 4.222 КМ и обрачуна амортизације у текућем периоду у износу од 85.858 КМ, примјеном линеарне методе обрачуна.

Биолошка имовина исказана је у износу од 18.393 КМ нето вриједности и у укупном износу се односи на вишегодишње украсно биље и засаде. Вриједност биолошке имовине повећана је у износу од 2.125 КМ за улагања у набавку садница платана, а смањена је по основу обрачуна амортизације у текућем периоду за износ од 2.690 КМ.

Нематеријална произведена имовина – исказана је у нето износу од 32.252 КМ и односи се на нето вриједност рачунарских програма и остале нематеријалне непроизведене имовине. Вриједност нематеријале произведене имовине повећана због надоградње „WEB GIS SISTEMA“ (софтвера за обраду катастра водова) у износу од 7.008 КМ и по основу израде Шумско-привредне основе за приватне шуме на подручју општине Билећа за период 01.01.2018. до 31.12.2017 године у износу од 17.318 КМ, а смањена због обрачуна амортизације у текућем периоду у износу од 12.614 КМ, примјеном линеарне методе обрачуна.

Непроизведена стална имовина – исказана је у износу од 34.143.109 КМ бруто и нето вриједности, односи се на вриједност земљишта, од чега се у износу од 32.703.033 КМ односи се на пољопривредно земљиште, а у износу од 1.440.076 КМ на градско грађевинско земљиште.

Вриједност земљишта у ревидираној години смањена је због продаје у укупном износу од 89.875 КМ, пољопривредног земљишта у износу од 75.073 КМ и градског грађевинског земљишта у износу од 14.802 КМ.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми – исказана је у износу од 5.283.937 КМ, од чега у износу од 4.559.034 КМ у оквиру фонда 01, а у износу од 724.903 КМ у оквиру фонда 03, односи се на вриједност стамбених објеката и јединица у припреми, саобраћајних објеката у припреми и осталих објеката у припреми.

Стамбени објекти и јединице у припреми исказани су у износу од 56.721 КМ, а односе се на улагања у стамбену зграду колективног становања (15 станова) са вањским уређењем у насељу Златиште по основу регионалног програма стамбеног збрињавања. У току 2019. године извршено је улагање у укупном износу од 23.138 КМ, а која се односе на прикључак зграде на електро и водоводну мрежу и накнаде за технички преглед објекта.

Саобраћајни објекти и простори у припреми исказани су у износу од 4.229.144 КМ, а односе се на улагања на реализацији пројекта „Реконструкција водоводне мреже, реконструкција и изградња фекалне и кишне канализације у општини Билећа“. У току 2019. године у наведени пројекат извршено је улагање у износу од 2.302.444 КМ. Пројекат се финансира из кредитних средстава Европске инвестиционе банке у складу са Уговором о преносу кредитних средстава са Владе Републике Српске - Министарства финансија Републике Српске на општину Билећа у износу од 4.889.575 КМ. Наведена улагања на реализацији пројекта потребно је класификовати на остале објекте у припреми.

Остали објекти у припреми исказани су у износу од 998.071 КМ, од чега у износу од 273.169 КМ на фонду 01, а у износу од 724.903 КМ на фонду 03. Највећим дијелом односе се на улагања у изградњу водовода у селу Влахиња (95.923 КМ), изградња базена у кругу касарне (21.996 КМ), игралишта у насељу Златиште (52.836 КМ), испод Ковнице (23.391 КМ) и код Ватрогасног дома (28.048 КМ), водовода Бограшићи (15.217 КМ), као и реализацију пројекта „Извођење радова на изградњи система за водоснабдијевање насеља Баљци“ исказана на фонду 03 (724.903 КМ). Исказана вриједност улагања у систем водоснабдијевања насеља Баљци у износу од 724.903 КМ на фонду 03 није у складу са чланом 21. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер се у главној књизи трезора јединица локалне самоуправе нафинансијска имовина евидентира на фонду 01, без обзира на извор прибављања.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- ***нефинансијска имовина у сталним средствима признаје у складу са параграфом 14. МРС – ЈС 17 Некретнине постројења и опрема и чланом 19. и 20. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.***
- ***из билансних евиденција искњиже стамбене јединице за посебне социјалне групе које су откупљене у претходном периоду и у власништву су физичких лица.***

- **улагање у нефинансијску имовину у сталним средствима признају у оквиру фонда 01 у складу са чланом 21. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, без обзира на извор прибављања.**

6.3.2. Пословна пасива

Пословна пасива је исказана у износу од 60.894.943 КМ, а односи се на обавезе и разграничења и властите изворе. По налазу ревизије, због утврђених одступања пословна пасива мање је исказана у износу од 7.064.353 КМ.

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе и разграничења исказане су у износу од 16.442.131 КМ, а односе се на краткорочне обавезе и разграничења (6.368.109 КМ) и дугорочне обавезе и разграничења (10.074.022 КМ).

Краткорочне обавезе и разграничења се односе на краткорочне финансијске обавезе, обавезе за лична примања запослених, обавезе из пословања, обавезе за расходе финансирања и друге финансијске трошкове, обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите, краткорочна резервисања и разграничења и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти.

Краткорочне финансијске обавезе исказане су у износу од 760.894 КМ, односе се на обавезе по основу позајмице (2.300 КМ) и обавеза по дугорочним зајмовима који доспијавају на наплату до годину дана (758.594 КМ), кредитне обавезе по основу узетог кредита од UniCredit Bank а.д. Бања Лука 458.656 КМ, НЛБ Банке а.д. Бања Лука 113.488 КМ и Нове банке Банке а.д. Бања Лука 186.450 КМ.

Уговором о позајмици закљученог са „Мљекара Пађени“ д.о.о. Билећа 24.06.2015. године, одобрена је бескаматна позајмица општини Билећа у износу од 2.300 КМ са роком враћања 01.09.2015. године.

Обавезе за лична примања запослених исказане су у износу од 2.066.064 КМ, односе се на обавезе за бруто плате (1.680.795 КМ) и накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (385.269 КМ). Обавеза за лична примања запослених односе се на неизмирене обавезе за порезе и доприносе за период јун - децембар 2019. године, обуставе на плате запослених и накнада за превоз на посао и са посла за новембар и децембар 2019. године и нето плате за децембар 2019. године.

Обавезе из пословања исказане су у износу од 2.841.189 КМ, највећим дијелом се односе на обавезе према добављачима за набавку роба и услуга (949.805 КМ), за набавку сталне имовине (880.164 КМ), према физичким лицима у земљи (100.167 КМ), по основу пореза и доприноса на терет послодавца (129.088 КМ), по основу разлике између обрачунатог и аконтативног пореза на додатну вриједност (156.667 КМ и обавеза за примљене авансе (260.232 КМ).

Обавезе за расходе финансирања и друге финансијске трошкове односе се на обавезе по основу камата по дугорочним зајмовима примљеним од банака (23.046 КМ) и обавезе по основу затезних камата (8.208 КМ).

Обавеза за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите исказане су у износу од 319.229 КМ, односе се на обавезе за субвенције (122.554 КМ), грантове (121.932 КМ) и дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (74.743 КМ). Обавезе за субвенције и

грантове односе се на Општинску управу Билећа, док се обавезе за дознаке на име социјалне заштите односе на ЈУ Центар за социјални рад.

Краткорочна резервисања и разграничења исказана су у износу од 315.161 КМ, односе се на краткорочно разграничене приходе (198.085 КМ), краткорочна резервисања (111.366 КМ) и остала краткорочна разграничења (5.710 КМ).

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказане су у износу од 34.317 КМ, највећим дијелом односе се на обавезе према ентитетима по основу више уплаћених јавних прихода евидентираних по основу Записника о обрачуна и поравнању више и погрешно уплаћених јавних прихода (23.712 КМ), према јединицама локалне самоуправе за порезе, доприносе и непореске приходе (1.298 КМ) и по основу трансфера према фондовима обавезног социјалног осигурања (2.216 КМ).

У Општини Билећа није донијет план за измирење неизмирених обавеза пренесених из 2018. године, што није у складу са чланом 9. став (4), (6) и (7), а у вези са чланом 10. став (4) Закона о фискалној одговорности („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18). Планови измирења неизмирених обавеза су донијети за обавезе пренијете из 2017. и 2019. године, али ни тада планови нису достављани Скупштини Општине на разматрање и усвајање.

Општина је на дан 31.12.2019. године исказала краткорочне обавезе у износу од 6.368.109 КМ, које су до истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја измирене у износу од 1.296.062 КМ.

Дугорочне обавезе и разграничења исказани су у износу од 10.074.022 КМ, односе се на дугорочне обавезе по зајмовима, дугорочна резервисања и разграничења и дугорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти.

Дугорочне обавезе по зајмовима исказане су у износу од 4.313.633 КМ, односе се на дугорочне обавезе по зајмовима примљеним од банака (UniCredit Bank а.д. Бања Лука 2.903.240 КМ – два кредита, Нове банке а.д. Бања Лука 801.160 КМ и НЛБ Развојне банке а.д. Бања Лука 609.233 КМ).

Уговором о кредиту закљученим 06.02.2012. године са UniCredit Bank а.д. Бања Лука, општина се кредитно задужила за износ од 2.400.000 КМ. Кредит се одобрава за реконструкцију старог објекта и изградњу новог, административне зграде општине Билећа. Кредитно задужење је реализовано уз годишњу фиксну каматну стопу од 6,60% са роком отплате од 120 мјесеци од дана стављања кредита на располагање кориснику у који је укључен и грејс период у укупном трајању од шест мјесеци, а најдуже до 31.07.2012. године. Анексом I Уговора о дугорочном кредиту од 09.08.2012. године, мјења се грејс период који траје до 30.10.2012. године, као и рок отплате кредита, тако да се исти враћа у 114 једнаких мјесечних анuitета, који доспијевају последњег дана у мјесецу почев од 31.10.2012. године, док је доспијеће кредита 31.03.2022. године.

Уговором о дугорочном кредиту од 20.12.2013. године са Новом банком а.д. Бања Лука, општина се кредитно задужила за износ од 1.700.000 КМ. Кредит се одобрава за финансирање пренесених обавеза по основу капиталних инвестиција из 2012. године. Кредитно задужење је реализовано уз годишњу каматну стопу од 5,88% са роком отплате од 120 мјесеци. Кредит ће се отплаћивати у једнаким анuitетима према плану отплате који је банка доставила општини по искориштењу свих средстава одобреног кредита. Анексом I Уговора о дугорочном кредиту од 14.05.2020. године, договорена је промјена услова одобреног пласмана у складу са

посебним мјерама за ублажавање негативних посљедица узоркованим вирусом Covid 19, у дијелу начина отплате пласмана на начин да банка кориснику одобрава грејс период на отплату пласмана у трајању од три мјесеца почев од 20.03.2020. године до 20.06.2020. године, с тим да банка у наведеном периоду врши наплату камате по каматној стопи дефинисаној одредбама Основног уговора. Доспијеће кредита је дефинисано отплатним планом за 20.12.2024. године.

Уговором о дугорочном кредиту од 30.12.2015. године са НЛБ Развојном банком а.д. Бања Лука, општина се кредитно задужила за износ од 1.000.000 КМ. Кредит се одобрава за финансирање пренесених обавеза из претходног периода, уз номиналну годишњу каматну стопу од 4,90% са роком отплате од 120 мјесеци у који је урачунат грејс период од 12 мјесеци у ком ће се обрачунавати и наплаћивати камата. Кредит ће се отплаћивати у 108 једнаких мјесечних ануитета у складу са планом отплате. Доспијеће кредита је дефинисано отплатним планом за 30.12.2025. године.

Уговором о дугорочном кредиту од 25.04.2018. године са UniCredit Bank а.д. Бања Лука, општина се кредитно задужила за износ од 3.000.000 КМ. Кредит се одобрава за финансирање пренесених обавеза из претходног периода, уз годишњу фиксну каматну стопу од 5% са роком отплате од 120 мјесеци од дана истека периода у коме је кредит на располагању кориснику кредита. Кредит ће се отплаћивати у једнаким мјесечним ануитетима, који доспијевају последњег дана у мјесецу почев од 31.05.2018. године уз доспијеће кредита са 29.04.2028. године.

На дан 31.12.2019. године извршен је пренос укупне дугорочне обавезе у износу од 835.900 КМ на обавезе по дугорочним зајмовима примљеним од банака који доспијевају на наплату до годину дана.

У оквиру дугорочних обавеза по зајмовима у билансним евиденцијама општине нису исказане дугорочне обавезе по зајмовима примљеним од јавних преузећа у укупном износу од 950.000 КМ (тачка 6.1.1.1. извјештаја).

Дугорочна резервисања и разграничења исказана су у износу од 1.802.978 КМ, односе се на дугорочно разграничене приходе по основу аконтативне уплате средства од МХ „Електропривреда Републике Српске“ Матично преузеће а.д. Требиње Зависно предузеће „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње на име накнаде за коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије. У складу са закљученим Протоколом о трајном рјешавању проблема ЈП „Водовод“ а.д. Билећа од 22.10.2015. године, Зависно предузеће „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње је извршило аконтативну уплату средства у износу од 2.000.000 КМ општини Билећа, којим ће Општина затворити обавезе према ЈП „Водовод“ а.д. Билећа. У складу са чланом 10. Закона о накнадама за коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије („Службени гласник Републике Српске“, број 52/14), стварни обрачун обавеза ће се обрачунавати по оствареној производњи електричне енергије квартално, а уплате ће се умањивати за одређени износ у зависности од укупне мјесечне накнаде, а највише до 10% све до тренутка затварања аконтативног износа.

Дугорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти исказане су у износу од 3.957.411 КМ, односе се на обавезе и разграничења по основу преноса кредитних средстава Европске инвестиционе банке за реализацију пројекта „Водовод и канализација у општини Билећа“.

Уговором о преносу кредитних средстава Европске инвестиционе банке (ЕИБ) по Пројекту „Водовод и канализација Републике Српске“ за финансирање пројекта „Водовод и канализација у општини Билећа“ закљученог 11.05.2017. године са

Владом Републике Српске – Министарством финансија Републике Српске, општини су одобрена средства у износу од 2.500.000 Еура односно 4.889.575 КМ. Кредитна средства се одобравају са роком отплате од 25 година рачунајући грејс период од осам година који је урачунат у рок отплате, фиксна или промјењива каматна стопа са фиксним интервалом израчуната по процедури ЕИБ-а. Кредит се повлачи у траншама и то у највише 15 транши. Приликом повлачења сваке транше дефинисаће се камата и датум плаћања главнице и камата у складу са отплатним планом за сваку траншу. Укупно повучена средства закључно са 31.12.2019. године исказана су у износу од 3.957.411 КМ, док одобрена средства у износу од 932.164 КМ нису повучена.

Општина је 22.05.2020. године објавила извјештај о стању дуга и гаранцијама на дан 31.12.2019. године „Службени гласник Републике Српске“, број 48/20), што није у складу са роком из члана 72. став (2) Закона о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 71/12, 52/14 и 114/17).

6.3.2.2. Властити извори

Властити извори исказани су у износу од 44.452.812 КМ, односе се на трајне извори средстава у износу од 41.933.033 КМ, резерве у износу од 175.202 КМ и финансијски резултат у износу од 2.344.577 КМ (финансијски резултат ранијих година од 1.659.947 КМ и финансијски резултат текуће године од 684.630 КМ). Због утврђених одступања на позицијама ванбилансне евиденције властити извори по налазу ревизије мање су исказани у износу од 6.056.486 КМ (тачка 6.3.3. извјештаја).

Трајни извори средстава највећим дијелом се односе на вриједност земљишта, учешћа у капиталу код привредних субјеката и школских и библиотечких књига (имовина која не подлијеже амортизацији).

Финансијски резултат ранијих година треба кориговати за износ од 7.781.954 КМ, због наведеног у тачки 6.3.3. извјештаја.

Финансијски резултат текуће године исказан је у износу од 684.630 КМ. Односи се на позитиван финансијски резултат исказан у билансу успјеха као разлика између исказаних укупних прихода 10.518.756 КМ и укупних расхода 9.834.126 КМ).

6.3.3. Ванбилансна евиденција

На дан биланса 31.12.2019. године исказана је вриједност ванбилансне активе/пасиве у укупном износу од 15.332.591 КМ и иста се односи на вриједност примљених гаранција (3.000.000 КМ), одобрених а неповучених кредита (3.791.477 КМ) и остале ванбилансне активе/пасиве (8.541.114 КМ). По налазу ревизије ванбилансна актива/пасива више су исказане у износу од 10.924.931 КМ.

Гаранције се односе на дату неопозиву гаранцију Републике Српске – Владе Републике Српске – Министарства финансија Републике Српске за кредитно задужење Општине Билећа код UniCredit Bank а.д. Бања Лука у износу од 3.000.000 КМ, по основу Уговора о кредитном задужењу од 25.04.2018. године за потребе финансирања пренесених обавеза општине. Гаранција се издаје са роком важења од 30 дана од датума доспијећа посљедњег ануитета (тачка 6.3.2.1. извјештаја).

У оквиру гаранција нису евидентиране хартије од вриједности ван промета – мјенице, дате као средство обезбијеђења по основу узетих кредита од комерцијалних банака (UniCredit Bank а.д. Бања Лука, Нова банка а.д. Бања Лука,

НЛБ Банка а.д. Бања Лука, Министарство финансија Републике Српске – кредит Европске инвестиционе банке и по основу дате гаранције по основу кредитног задужења код UniCredit Bank а.д. Бања Лука).

Одобрени а неповучени кредити – исказани су у износу од 3.791.477 КМ, а односе се на кредитно задужење општине по основу Уговора о финансирању између Европске инвестиционе банке, Босне и Херцеговине и Републике Српске по Пројекту „Водовод и канализација у Републици Српској“. Уговором о преносу кредитних средстава Европске инвестиционе банке (ЕИБ) за финансирање пројекта „Водовод и канализација у општини Билећа“ закљученог 11.05.2017. године са Владом Републике Српске – Министарством финансија Републике Српске, општини су одобрена средства у износу од 2.500.000 Еура односно 4.889.575 КМ. Са 31.12.2019. године искоришћена су кредитна средства за финансирање „Реконструкције водоводне мреже, реконструкције и изградње фекалне и кишне канализације у општини Билећа“ у укупном износу од 3.957.411 КМ, док су остала одобрена, а неповучена средства по основу одобреног кредита у износу од 932.164 КМ. У оквиру ванбилансне евиденције на позицији одобрених, а неповучених кредита у току 2018. и 2019. године није вршена корекција у складу са динамиком повлачења кредитних средстава чиме је наведена билансна позиција прецијењена за износ од 2.859.313 КМ, што није у складу са чланом 89. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Остала ванбилансна актива/пасива исказана је у износу од 8.541.114 КМ. Износ од 7.916.786 КМ односи се на "Постројење за прераду градских и индустријских отпадних вода за подручје града Билећа" и главни колектор, док се на осталу ванбилансну активу/пасиву односи 624.327 КМ.

Одлукама Скупштине општине Билећа од 26.04.2018. године о преносу на управљање и располагање "Постројења за прераду градских и индустријских отпадних вода за подручје града Билећа" и главног колектора, извршен је пренос права управљања и располагања над имовином у власништву општине Билећа у укупном износу од 7.916.786 КМ на Јавно предузеће "Пречистач отпадних вода" Билећа. У складу са наведеном одлуком извршено је искњижавање наведених средстава са имовинских позиција општине и евидентирање истих у оквиру ванбилансне евиденције Општине, чиме је вриједност осталих објеката (Плиноводи, водоводи, канализација) и финансијског резултата ранијих година потцијењена, а вриједност остале ванбилансне активе/пасиве прецијењена у износу од 7.916.786 КМ, што није у складу са параграфом 14. МРС ЈС 17 - Некретнине постројења и опрема и чланом 89. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. У складу са достављеном комфирмацијом наведена имовина чије је право управљања и располагања пренесено на Јавно предузеће "Пречистач отпадних вода" Билећа, на дан биланса није евидентирана у пословним евиденцијама наведеног јавног предузећа.

Остала ванбилансна актива/пасива у износу од 624.327 КМ односи се на улагања из ранијег периода у објекте водовода Плана (395.768 КМ), Бијела Рудина (50.000 КМ), објекат школе у Врањској (19.672 КМ), објекат Средњошколског центра (10.055 КМ) и на објекте за становање за посебне социјалне групе (148.832 КМ).

Одлуком Владе Републике Српске о преносу права својине на некретнинама од 31.03.2016. године на стамбеним јединицама, набављеним средствима Владе Републике Српске и јединица локалне самоуправе, ради стамбеног збрињавања породица погинулих бораца, ратних војних инвалида и бораца Одбрамбено-

отаџбинског рата, на општину Билећа пренесене су двије приземне куће у насељу Златиште, укупне површине 128,62 м² набавне вриједности 100.825 КМ и један стан површине 72,72 м² на локалитету Дубраве набавне вриједности 48.007 КМ. Наведени станови евидентирани су 20.12.2018. године на билансној позицији Стамбени објекти и јединице за посебне социјалне групе, као и у оквиру ванбилансне евиденције, што није у складу са чланом 19, 20. и 89. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Уговорима о откупу станова исти су откупљени.

У складу са горе наведеним ванбилансна евиденција Општине је на дан 31.12.2019. године, прецијењена у најмањем износу од 10.924.931 КМ (одобрени а неповучени кредити 2.859.313 КМ, пренесена права коришћења и управљања над имовином на ЈП „Пречистач отпадних вода“ 7.916.786 КМ и пренесена имовина Одлуком Владе Републике Српске на општину 148.832 КМ), док су потцијењене позиције нефинансијске имовине у сталним средствима и финансијског резултата ранијих година у најмањем износу од 7.767.954 КМ (Постројење за прераду градских и индустријских отпадних вода за подручје града Билећа“ 5.268.618 КМ, главни колектор 2.648.168 КМ и пренесена имовина -148.832 КМ), што није у складу са параграфом 14. МРС ЈС 17 - Некретнине постројења и опрема и чланом 19, 20. и 89. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. За улагања у ранијем периоду у износу од 475.495 КМ потребно је извршити анализу набавне вриједности по објектима из разлога што је један дио улагања у наведене објекте евидентиран у оквиру билансних евиденција и у складу с тим извршити адекватна евидентирања (да би се избјегла дупла евидентирања), док износ одобрених а неповучених кредита од 2.859.313 КМ и пренесених стамбених објеката и јединица за посебне социјалне групе Одлуком Владе Републике Српске од 148.832 КМ (укупно 3.008.145 КМ), због наведеног у претходним образложењима потребно је искњижити из ванбилансне евиденције.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се евидентирање пословних догађаја у ванбилансној евиденцији врши у складу са чланом 89. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова исказани су приливи готовине из пословних активности (8.860.166 КМ) и одливи готовине из пословних активности (7.835.753 КМ), што је за резултат имало исказан позитиван нето новчани ток из пословних активности у износу од 1.024.413 КМ. Приливи готовине из инвестиционих активности исказани су у износу од 481.133 КМ и одливи готовине из инвестиционих активности у износу од 749.986 КМ, што је за резултат имало исказан негативан нето новчани ток из инвестиционих активности у износу од 268.853 КМ. Приливи готовине из активности финансирања нису исказани док су одливи готовине из активности финансирања исказани у износу од 789.546 КМ, што је за резултат имало исказан негативан новчани ток из активности финансирања у истом износу. Позитиван нето новчани ток из пословних активности, негативан новчани ток из инвестиционих и негативан новчани ток из активности финансирања, дају нето смањење готовине и готовинских еквивалената у негативном износу од 33.986 КМ. Исказана је готовина и готовински еквиваленти на почетку периода у износу од 61.837 КМ и на крају периода у износу од 27.851 КМ.

Биланс новчаних токова Општине није сачињен у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС ЈС 2 - Извјештаји о новчаним токовима, јер је у оквиру прилива готовине из пословних активности по основу непореских прихода исказана позајмица од Зависног предузећа „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње у износу од 950.000 КМ, чиме су приливи готовине по основу пословних активности више исказани, а приливи готовине из активности финансирања мање исказани за износ од 950.000 КМ. Такође у оквиру прилива готовине из инвестиционих активности нису исказани приливи готовине по основу примитака од финансијске имовине у износу од 13.306 КМ, док у оквиру прилива готовине из активности финансирања нису исказани примици по основу пореза на додату вриједност у износу од 118.117 КМ, а у оквиру одлива готовине из активности финансирања нису исказани издаци по основу пореза на додату вриједност у износу од 332.040 КМ и остали издаци у износу од 393.884 КМ.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се Биланс новчаних токова сачињава у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС ЈС 2 -Извјештаји о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје није објелодањено да су финансијски извјештаји Општине састављени у складу са начелом сталности пословања, што није у складу са захтјевима МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15(ц) и 38).

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације везано за сталност пословања, у складу са МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањене информације везане за потенцијалну имовину и обавезе, по основу судских спорова.

У Информацији о раду Правобранилаштва Републике Српске - Сједиште замјеника Требиње за период 01.01-31.12.2019. година, која се односи на поступање у предметима у којима је општина Билећа странка у поступку, у 2019. години водило се 13 предмета у парничном поступку (општина је тужена страна у свим предметима) чија је укупна вриједност спорова 215.601 КМ. У току 2019. године ријешено је 11 спорова у корист тужиоца у укупном износу од 209.275 КМ, док су два поступка у току, гдје вриједност једног тужбеног захтјева износи 12.000 КМ, док се други тужбени захтјев односи на доградњу бетонског тротоара гдје није исказана вриједност спора. Није документовано да је вршена анализа и процјена исхода судских спорова што није у складу са МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја, параграфи 140 и 141.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације о судским споровима и да се врши анализа и процјена исхода судских спорова.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз Консолидовани финансијски извјештај Општине за 2019. годину сачињене су Напомене које пружају неопходне опште податке о Општини, прописима за израду

финансијских извјештаја, рачуноводственој основи и примјењеним рачуноводственим политикама, као и образложења појединачних ставки презентованих у извјештајима, изузев наведеног под тачкама 6.5. и 6.6. извјештаја. Напомене задовољавају захтјеве МРС ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја и одредбе члана 46. Правилника о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета Републике („Службени гласник Републике Српске“, број: 16/11 и 126/11).

Ревизијски тим

Раде Кукић, с.р.

Андреа Ђурановић, с.р.

Мира Матијашевић, с.р.